

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugosla-
viji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke in
dneve po prežniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Nepremagljiva vera

Na praznik sv. Petra in Pavla so zvonili zvonovi vseh cerkva v Mehiku v znamenje, da se je po triletnem krutem preganjanju začela po celi deželi zopet služba božja in da je vsakemu zopet svobodno izpovedati in prakticirati katoliško vero. Krasne mehiške katedrale so se odprle in se napolnile s trumami radostnih vernikov, ki so se preje skrivali po kleteh, čumnatah, shrambah ter skalnih votlinah, da liki prvi kristjani v katakombah prisostvujejo daritvi kruha in vina, ne vedoč, ali jih zunaj ne čaka smrt od kroglj Callesovih rabljev.

Preganjanje cerkve in vere je trajalo v Mehiku cela tri leta. Po barbarskih metodah je takratni predsednik Elija Plutarh Calles prekosil tako voditelje francoske kakor ruske revolucije. Po ustavi iz leta 1917., kakor po dodanih 33 členih postavbe od 3. julija 1926 je oropal katoliško cerkev v Mehiku najprimitivnejše svobode. Konfisciral je vse cerkve in cerkveno imovino, prepovedal izvrševanje katoliškega bogoslužja, cerkve zaprl ali izpremenil v skladišča, zaprl vse redovne hiše in prepovedal vse redove, škofo in duhovnike pa pregnal. Na one junake, ki so ostali v deželi, je razpisal nagrade, tiste pa, ki so jih vjeli ali zalotili pri skrivnem izvrševanju službe božje, dal postreliti. Glava svivolasega škofa Orozea iz Guadalajare mu je bila tako dragocena, da je razpisal nanjo nič manj ko 100.000 dolarjev nagrade. Od 1. avgusta 1926 je bil ves Mehiko brez oltarjev in ves svobodomiseln svet od Washingtona do Moskve je triumfal. Ker so katoličani, kjer so le mogli, dalje izpovedovali svojo vero, je tiran ukazal cele kazenske ekspedicije proti njim. Požigali so vasi, prebivalce onečlašali ali postrelili, druge odgnali v ječe in redovnice zaprl k zloglasni ženskam. Na tisoče so ljudje zaradi vere umirali ali zadeti od kroglj ali do smrti mučeni ali pa vsled bolezni kot pravi mučeniki, vsem na čelu apostol ljudstva, pater Mihael Avguštin Pro iz družbe Jezusove. Mladenci in device so v vzklikom: Zivel Kristus kralj! dali svoje življenje za svojo vero, celo dečke so mučili prav na indijanski način, natikajoč jih na kole, ne da bi mogli streti njihovega junaštva. Niti pod pogani kristjani niso bili tako mučeni, kakor pod bivšim svobodomiselnim učiteljem in socializmom Callesom.

V teh časih, ko je umiralo zaradi svobode svojega prepričanja in vesti na tisoče nedolžnih ljudi v svojo brezsmrtno slavo, se je pokrilo z večno sramoto celokupno »svobodomiselnost« časopisje sveta in celo tako ugleden in gosposki list kot »Times« je bil v tej družbi, da niti ne omenjamo jugoslovanskega in posebič še slovenskega »naprednega« časopisja. Ali so k grozovitostim mehiškega sadističnega vladodržca molčali ali pa ga celo zagovarjali. Najbolj žalostno vlogo pa je ta tisk, ki sicer preliha hektolitri črnila v obrambo ženske časti, igral takrat, ko je Calles pustil po ravno tako brezvestnih sodnikih, kot je on, soditi in obsoditi redovnico Concepcion kot sokrivo umora njegovega designiranega naslednika Obregona, dasi je čisto nevtralni Amerikane, dr. Robret Greenfield, od Civic Organisation jasno dokazal, da si je Calles to žrtve izbral samo zato, da maskira svojo in svoje lastne stranke krivdo na umoru njej neljubega političnega konkurenta.

Papež v Rimu pa je pazno motril te dogodke, tolažil izgnane škofo in duhovnike, bodril preganjane vernike in neprestano opominjal krščanski svet in njega vladarje in državnike, da obsodijo nekulturno divjanje mehiških potentatov. Zganili so se katoličani vsega sveta in priredili velike protestne manifestacije. Katoliški časnikar Mac Cullagh, ki si je pridobil svetovno ime po razkritju boljševiških grozovitosti nad verskimi služabniki v Rusiji, je prvi na podlagi informacij na licu mesta in lastnega očividstva razgrnil pred svetom vso sliko Callesovega rabeljskega režima. In kmalu je bil »bojkot molčanja«, kakor je sveti oče imenoval na Božič 1. 1926. taktiko svobodomiselnega svetovnega časopisja, zlomljen. Odslej so se začeli oglašati proti mehiškemu dogodkom tudi tako zvani nevtralnici, zlasti francoski listi.

Toda k zmagi nad trinoškim režimom je največ doprineslo s svojim junaškim obnašanjem verno katoliško mehiškansko ljudstvo samo. Calles ni mogel zlomiti vztrajnega odpora naroda in neomajne zvestobe katoliškega klera, ki ni sledil njegovim vabam, da naj se ustanovi »narodna cerkev« z oženjenim in drago plačanim duhovništvom. Borba je po-

Odločen korak češke vlade

Radi nezakonite aretacije češkega državljanca in drugih obmejnih izzivanj prekinjen promet

Praga, 2. jul. (Tel. »Slov.«) Danes ob 11 se je zaprl promet med Češkoslovaško republiko in Madjarsko. Češki odposlanik v Budimpešti je dobil nalog, da se pritoži pri madjarskem zunanjem ministru in zahteva pojasnila za ravnanje madjarskih oblasti. Češkoslovaški tisk piše o provokaciji vojne od madjarske strani ter zahteva opravičilo, ki odgovarja ugledu in časti češkoslovaške države. Kakor pišejo češki listi, je bil Čeh aretiran v trenutku, ko je hotel oditi domov. Aretirala sta ga dva civilista, ki sta že cel večer pazila na vsako njegovo kretnjo. Češkoslovaškemu železniškemu adjunktju Franzlu je izjavil madjarski postajenačelnik, da je bil Čeh aretiran radi suma vohunstva. Franzl je bil aretiran. Toda pozneje so ga izpustili. Čeh je postal najbrže žrtev madjarskih provokaterjev.

Praga, 2. jul. (Tel. »Slov.«) Češkoslovaška železniška uprava je dala v zadevi obmejne incidenta sledečo pojasnitev: »V petek sta vstopila v železniško restavracijo nenadoma dva civilista, se približala češkemu državljanu Čehu ter ga aretirala, zagrozeč mu z revolverji. Restavrater, ki je pri ravnatelju madjarske policije poizvedo-

val po vzroku aretacije, ni dobil nikakega odgovora ter je bil sam aretiran, ker je hotel baje poročati o incidentu češkoslovaškim oblastem. Oba aretiranca sta bila odvedena v mesto Miško, kjer pa je bil restavrater izpuščen. Ravnatelj policije je izjavil, da je bil Čeh aretiran od dveh uradnikov budimpeštanskega notranjega ministristva.

Budimpešta, 2. julija. (Tel. »Slov.«) Vsi listi se bavijo z vprašanjem prekinjenja železniškega prometa med Madjarsko in češkoslovaško republiko radi incidenta na obmejni postaji Hidasnemeti. Od budimpeštanske uradne strani se zagotavlja, da so bile madjarske oblasti 28. junija primorane aretirati uradnika državne banke in češkoslovaškega državljanca Čeha, ker je bil zasačen pri vohunskem poslu. »Manchester Guardian«, ki ima, kakor se od vseh strani ugotavlja, inspiracije od madjarskega zunanjega ministra, trdi, da so se madjarske oblasti poslužile le svoje naravne pravice, ako so aretirale češkoslovaškega državljanca pri vohunskem poslu. Sedaj pa grozi Češkoslovaška s prekinjenjem železniških zvez z Madjarsko. Madjarska javnost bo gotovo to poročilo vzela z ogorčenjem na znanje

Aretacija komunistov

Veliki Bečkerek, 2. jul. (Tel. »Slov.«) Policija je danes izvršila hišne preiskave pri velikem številu komunistov ter aretirala 20 oseb, ki bodo vse izročene državnemu sodišču. Zanimivo je, da je med njimi 17 Nemcev in Madžarov. Pri tej priliki je policija odkrila tudi komunistične organizacije, takozvane trojke. Glavni agitator je bil

Jov. Trajković, ki je s svojim pomočnikom Radivojem Davidovičem delil letake. Oba sta uradnika okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Državni pravdnik državnega sodišča za zaščito države jih bo obtožil na podlagi zakona o zaščiti države.

Za pravice rudarjev

Belgrad, 2. jul. (Tel. »Slov.«) Minister za gozdove in rudnike Radivojević je danes sprejel zastopnike rudarjev iz Bosne, ki so prosili ministra, da izvrši revizijo obstoječega rudarskega dogovora iz 1. 1926. o pravnih odnosih med ravnanstvom državnih rudnikov ter privatniki, in da se pospeši sprejetje rudarskega zakona, pri katerega izdelavi morajo sodelovati tudi rudarji preko svojih organizacij. Zastopniki rudarjev so prosili ministra, da se zakon o rudarskih dogovorih spremeni v korist rudarjev. Minister je delegaciji ljubeznivo sprejel ter obljubil, da bo v ta namen kolektivni dogovor v najkrajšem času prišel v pretres. Generalni rudniški ravnatelj Gostiša bo obiskal vse rudnike in preiskal delavske razmere. Pri izdelavi dogovora bodo zastopani tudi rudarji po svojem predstavitelstvu. O rudarskem zakonu je minister izjavil,

»da se ne bo lomilo preko kolena«, temveč se bo najprej izdelal predhodni načrt, ki ga bo dobila v pregled anketa strokovnjakov, na katero bodo poklicani tudi delavci. Šele na podlagi opazk, ki bodo podane na tej anketi, se bo izdelal definitivni zakonski načrt. Zelnja ministra je, da bi zakon zadovoljil vse upravičene želje rudarjev. Glede rudarskega zavarovanja je minister obljubil delegaciji, da bo vpošteval rudarske želje, posebno pa bo gledal na to, da bo rok za pridobitev pokojnine krajši.

Rudarska delegacija je posetila tudi prometnega ministra dr. Korošca ter ga prosila, da bi dajal državnim rudarskim podjetjem vedno na razpolago dovolj vagonov, da bi se radi pomanjkanja istih zaloge premoaga ne kopičile v skladiščih, vsled česar morajo rudniki ustavljati delo.

Kraljevič bo krščen še koncem julija

Belgrad, 2. jul. (Tel. »Slov.«) V dvorcu na Bledu se vrše priprave za krst kraljeviča Pavla. Svečani akt krščenja se bo izvršil še koncem tekočega meseca. V imenu vlade bodo aktu prisostvovali predsednik Pera Živković, minister vojne Hadžić in pravosodni minister Srškić.

Belgrad, 2. jul. (Tel. »Slov.«) Danes popoldne se je vršila v kabinetu zunanjega ministristva ministrska konferenca, katere so se udeležili ministri Marinković, Hadžić, Srškić ter minister dvora Jevtić. V začetku seje je bil notificiran akt o rojstvu tretjega kraljeviča, nato pa se je vršila dveurna debata o naši zunanji politiki.

stala kmalu nacionalna. Zakaj Calles je bil ravnanatko kot njegov protikandidat 1. 1928. plačanec ameriških petrolejskih družb, ki imajo odločitveno besedo v zunanje-političnem uradu severnih Zedinjenih držav. Njim na ljubo je hotel uničiti katoliško Cerkev in duhovščino, ki je v svojem patriotizmu najzvestejši varuh neodvisnosti mehiškega naroda in dežele, ki je zaradi svojega naravnega bogastva že skoro sto let cilj imperialističnih želj severne Unije. Divjanje Callesa in njegovih naslednikov proti katoliškemu elementu, to je proti veliki večini naroda, je vedno bolj dokazovalo, da je orodje v rokah tujih računov in aspiracij. Ker je ljudstvo temu postavljalo nasproti svoj nezlomljivi odpor, se je stališče tirana čedalje bolj omajalo. Tudi protestantovski vodilni državniki Zedinjenih držav so uvideli, da na-

Odhod Dr. Korošca v Prago

Belgrad, 2. jul. (Tel. »Slov.«) Jutri ob 7.35 odpotuje z brzovlakom iz Belgrada preko Budimpešte in Brna v Prago prometni minister dr. Anton Korošec. Prisostvoval bo orlovskim slavnostim v Pragi. Za časa njegove odsotnosti ga bo zastopal minister za gozdove in rudnike Radivojević, ki je dr. Korošca posetil v kabinetu prometnega ministristva. V Belgrad se vrne dr. Korošec tekom prihodnjega tedna.

Češkoslovaški poslanik na našem dvoru Šeba je odpotoval na Bled, da Nj. V. kralju osebno čestita k rojstvu tretjega princa v imenu predsednika češkoslovaške republike Masaryka.

raščajoči nacionalni odpor proti njenim političnim prijateljem in plačani kliki v Mehiko-City škoduje interesom severne Unije same. In tako je prišlo do tega, da je sedanji predsednik Portes Gil sklenil s Cerkvijo mir,

Po lateranskem paktu in konkordatu s Prusijo je prišlo izmirjenje med Cerkvijo in državo v Mehiko. Krščanska vera se preganja samo še v Rusiji, kjer se boljševiki že nad deset let trudijo, kako bi jo uničili. Dasi imajo tam opraviti s pravoslavljem, ki je v službi carizma notranje slabovalo in skoro propadalo, ne morejo zadušiti krščanske misli in etosa. Narobe, v preganjanju se je krščanstvo v Rusiji le notranje prerodilo in okrepilo. In pride kmalu čas, ko bodo še boljševiški diktatorji klonili glave pred Kristusom in njegovim večnim evanglijem.

Novi katoliški dnevnik

Nasi hrvatski bratje so pričeli izdajati »Hrvatsko Strazoe«, katoliški informativni dnevnik na mesto »Narodne Politike«, ki je prenehala.

Programatičen proglas so podpisali ugledni katoliški kulturni delavci, na čelu jim škof dr. Premuš. V njem izjavljajo, da bo ta novi dnevnik širil in zastopal ideje v smislu katoliške akcije.

Idejni voditelji novega kat. dnevnika so: Peter Grgec, dr. Marijo Matulić, oba Deželića, dr. Markulin, dr. Šimrak, dr. Andrić, kanonika Strahinščak in Kurdić, župnik dr. Lončarić, dr. Bakšić, dr. Šetinac, dr. Maraković in Mate Ujević.

Med sotrudniki prve številke beremo članke g. Franca Terseglava, don Frana Bulića, kanonika Barleta in krasen roman iz hrvatske prošlosti XIII. veka Drželića st., kakor tudi lep popis svečanosti hrvatskega Orla v Zagrebu.

Ze prva številka kaže, da bo list tako vsebinsko kakor tudi tehnično na višku. Gori omenjeni hrvatski katoliški kulturni delavci pravijo v svojem proglasu med drugim sledeče:

»Novemu listu bodo glede njegovega pisanja in presojanja javnih razmer merodajni samo pravično razumljeni interesi Cerkve in hrvatskega naroda. List ne bo strankarski organ nobene politične stranke, niti kake strankarske skupine, ampak bo glasilo celokupnega hrvatskega katoliškega naroda in bodo njegovi stolpci odprti vsakemu do bremu Hrvatu katoliku.«

Prisrčno pozdravljamo novi list in vsem katoliškim Slovincem toplo priporočamo, da ga naročijo pri upravi »Hrvatske Strazoe«, Zagreb, Kaptol 27.

Pol milijarde za Agrarno banko

Belgrad, 2. jul. (Tel. »Slov.«) Danes se je vršila v kmetijskem ministristvu pod predsedništvom ministra Frangeša konferenca o privilegirani agrarni banki. Prisostvovali so ministri ekonomskih resorov, predstavnik Narodne banke ter komisar privilegirane agrarne banke Vojin Gjurić. Na konferenci se je ugovarilo, da je dosegel vpis delnic v privilegirano agrarno banko pol milijarde Din. Posebno velike vsote so vpisale občine v Vojvodini. Na seji se je razpravljalo tudi o organizaciji privilegirane agrarne banke. Vprašanje osebe ravnatelja še ni rešeno. V nekaterih belgrajskih krogih se sliši, da bo za ravnatelja imenovan Vladimir Pušenjak kot dober poznavalec gospodarskih, posebno pa združnih razmer. Definitivna odločitev v tej stvari bo padla šele po 15. juliju, ko bo končan vpis delnic.

Kongres gledaliških igralcev

Belgrad, 2. julija. (Tel. »Slov.«) Danes so speli v Belgrad iz vseh krajev države gledališki igralci na svoj jubilejni kongres ob desetletnici, odkar je bilo ustanovljeno združenje gledaliških igralcev. Na belgrajskem kolodvoru je igralce pričakovalo veliko število občinstva. Pozdravil jih je znani dramatik Branislav Nušić. Odgovoril pa je v imenu Zagrebčanov Marčić, v imenu Ljubljancev pa Drenovec, ki je podčrtal zavze-manje Nj. V. kralja za gledališki poklic. Izrazil je radost, da se je rodil tretji kraljevič na Bledu. Po pozdravu se je razvila povorka skozi mesto, ki jo je občinstvo povsod navdušeno pozdravljalo.

Novi carinski tarifi

Belgrad, 2. jul. (Tel. »Slov.«) V finančnem ministristvu se izdelujejo novi carinski tarifi, ki se bodo posebno ozirali na želje gospodarskih krogov. Na istem mestu se bavijo z mislijo monopolizacije sladkorja. Z monopolizacijo bi se cene ne povišale.

Izenačenje plač sodnikov in častnikov

Belgrad, 2. jul. (Tel. »Slov.«) V pravosodnem ministristvu je imenovana komisija, ki bo na osnovi uradniškega zakona in zakona o ustroju vojske in mornarice izdelala zakonski predlog, s katerim bi se izenačile plače sodnikov, častnikov in uradnikov ministristva notranjih zadev. Takoj, ko bo komisija izdelala svoj predlog, ga bo minister vzel v pretres.

Gospodarsko stanje Italije

Gospodarske prilike ne vplivajo samo na usodo te ali druge vladavine, temveč so tudi odločilnega pomena za politično ekspanzijo države. Radi tega vzbujajo proučevanje gospodarskega položaja toliko večje zanimanje.

V ponedeljek se je zaključila v senatu proračunska razprava; na zadnji seji ni bilo navzočih niti toliko senatorjev, da bi se moglo vršiti glasovanje. Sicer je razprava v zbornici in senatu potekla povsem gladko, disciplinirano, fašistično. Proračuni posameznih ministrstev so bili sprejeti povečini soglasno. Na podlagi govorov in poročil si lahko ustvarimo dokaj jasno sliko o gospodarskem in finančnem stanju fašistične Italije.

Pasivnost trgovinske bilance je kronična bolezen italijanskega gospodarstva in se je državniki in gospodarstveniki niso ustrašili, dokler se je dala kriti s tako zvanim nevidnim uvozom, to je s prevoznino italijanske mornarice v inozemstvu, s prihranki izseljencev in z dohodki tujeskega prometa, tako da je bila plačilna ali splošna gospodarska bilanca Italije v polnem ravnovesju. Takšnega gospodarskega stanja se je Italija lahko veselila pred vojno in po vojni prvič leta 1922., ko sta Nitti in Giolitti povsem uravnovesila italijansko gospodarstvo. Po sedmih letih vladanja ne more fašizem pokazati na takšen uspeh in gospodarski položaj je danes bolj kritičen kakor kdaj poprej.

Trgovinska bilanca za leto 1928. izkazuje sedem milijard in pol primanjkljaja ter je za 2750 milijonov večji kakor leta 1927. Leta 1929. ne obeta nič boljše, saj je v prvih štirih mesecih narasel primanjkljaj že na tri milijarde lir. Italija je imela že dve slabši letini in tudi letošnja ne kaže prida; medtem se je radi Mussolinijeve izseljeniške politike izseljevanje skoro ustavilo. Uvoz živil se je radi tega dvignil od 5322 milijonov v letu 1927. na 6065 v preteklem letu in predstavlja 37% primanjkljaja trgovinske bilance. Na drugi strani je izvoz živil padel od 3955 na 3907 milijonov. Amerika grozi z novimi carinami in v prvih treh mesecih tekočega leta je znašal izvoz poljedelskih pridelkov v to državo 332 milijonov, to je 20 milijonov manj kakor lanske leto. Res, da se je v preteklem letu dvignil tudi uvoz industrijskih surovin, kar se pripisuje oživiljenju domače industrije, toda izvoz industrijskih izdelkov še zaostaja za letom 1927. Stabilizacija lire na točki 92 (za funt sterling) v času, ko so se cene ustalile na 120, je oslabil konkurenčno silo italijanskih izdelkov pred tujimi in danes po poldnevem letu niso italijanske cene pri vseh »bitkah« za las popuščile. Tako je tuja industrija pričela izpodrivati domačo celo na italijanskem trgu. Te dni se napoveduje nova bitka proti tujim izdelkom in po mnenju fašističnih časnika je bilo treba sestaviti javen seznam italijanskih bogatašev, izdajalcev, ki kupujejo tuje avtomobile.

Banca d'Italia je letos dvakrat povišala eskomptno mero, denar se je torej podražil in je njegova cena višja od rentabilnosti v industriji, ki ni po mnenju samega ministra narodnega gospodarstva še danes prikočila svojega obrata, razširjenega v času vojne in deflacije, resničnim možnostim današnjega trga.

Kako je z »nevidnim izvozom«, ki naj krije primanjkljaj trgovinske bilance? Senator Mayer ugotavlja v svojem poročilu, da se je dotok izseljeniškega denarja zelo skrčil. Vzrokov je več. Revalutacija lire odbija izseljeniške prihranke v relativno nižjih valutah, prav tako preniklo obrestovanje in končno tudi politična orientacija izseljenega delavstva; padlo je tudi število izseljencev. Nekdo izmed poročevalcev v senatu je izseljence pozval, naj ne zaostajajo za italijanskimi materami, ki prihajajo v Italijo roditi, da postanejo njihovi otroci italijanski državljani, in naj pošiljajo denar svoji materi domovini.

Prevoznine italijanske mornarice v svetu so radi revalutacije in depresije svetovnega trga padle za 15%; mrzlična gradnja velike trgovinske mornarice se zaenkrat ni obnesla.

Končno so se skrčili tudi potroški tujcev, ki se radi visokih cen ne mudijo dolgo v Italiji; po mnenju poročevalca v senatu so italijanske turistične organizacije odpovedale, ker računajo le na italijansko tradicijo v turizmu, mesto da bi upoštevale konkurenco tujih držav.

Finančni minister je sporočil, da je »nevidni izvoz« kril pet milijard in pol primanjkljaja trgovinske bilance, dve milijardi pa je bilo treba kriti z izrednimi sredstvi, kot so posojila v inozemstvu, plasiranje delnic domače industrije (Fiat, Montecatini) v inozemstvu in prihranjene tuje devize. Radi tega se je sezona tujih deviz državne »Banca d'Italia« znižala in kritje italijanske valute v zlatu je šlo od 12.105 na 10.004 milijone. Uporaba teh izrednih sredstev ne sme nikogar razburjati, pač pa meni finančni minister, »da se ta sredstva ne smejo stalno uporabljati, ker bi to sicer uničevalno vplivalo na gospodarstvo v državi«.

Dober Italijan mora s skrbjo zreti na to »zaenkrat še ne nevarno stanje«. Ta skrb se izraža v previdno zamotanih člankih ne povsem fašističnih gospodarstvenikov, ki prihajajo z raznimi predlogi za izboljšanje gospodarske bilance. Naravnost obsoditi gospodarske bilance.

Kolonialna politika, milica, mornari-

Politika Velike Britanije

Svečana otvoritev parlamenta -- Prestolna beseda -- Zahteve konservativcev -- MacDonalдове izjave

London, 2. jul. (Tel. »Slov.«) Danes se je otvorilo zasedanje angleškega novo izvoljenega parlamenta s čitanjem kraljevega prestolnega govora. V govoru se je kralj najprej zahvalil narodu za izraze ljubezni za časa njegove bolezni. Nadalje se je baval prestolni govor z nemškim reparacijskim vprašanjem. Politično neodvisni izvedenci so že dokončali proučevanje tega vprašanja. Akti so sedaj na vpogled pri vladi in bodo služili kot podlaga konferenci, katere se bodo udeležile vse zainteresirane vlade. Konferenca bo omogočila vsem vladam, ki imajo zasedeno nemško ozemlje, da končno rešijo to-le, tako dolgo časa pereče vprašanje.

Nadalje izraža kralj upanje, da bodo britsko-amerikanska pogajanja o pomorskem razoroževanju podlaga in začetek splošnega razoroževanja na vsem svetu. Nadalje se vrši izmenjava misli med Anglijo in njenimi dominijoni glede tako zvane fakultativne klavzule, ki predvideva pokoravanje vsake države nasproti haškemu meddržavnemu razsodišču.

Nato se peča prestolni govor z ruskim vprašanjem, h kateremu pravi, da se sedaj proučujejo vsi pogoji, pod katerimi bi bilo mogoče, stopiti v diplomatske odnose s Sovjetsko Rusijo.

V ospredju notranjepolitičnih vprašanj je v prestolnem govoru vprašanje brezposelnosti, ki mora biti glavno vprašanje nove vlade. Vlada obljublja reorganizacijo angleške državne premovalne industrije v zvezi z zakonodajstvom glede delovnega časa. Nadalje se bo takoj pristopilo k proučevanju položaja železnice, jeklene ter lesne industrije. Nadalje se bo vlada takoj začela baviti z revizijo določb glede prodaje in nakupa alkoholnih pijač.

V končnem odstavku se dotika prestolni govor razširjenja volivne pravice pri zadnjih volitvah, pri katerih so prvič v angleški zgodovini volile tudi ženske. Na ta način se je uresničila resnična konstitucionalna demokracija v britanskem imperiju.

London, 2. julija. (Tel. »Slov.«) Danes se je pričela v poslanski zbornici debata o prestolnem govoru. Kot prvi je govoril Baldwin. Stavil je na vlado sledeča vprašanja: 1. Ali bo vlada predložila rešitev reparacijskega vprašanja parlamentu? 2. Ali se bo podpisala fakultativna klavzula haškega razsodišča z gotovimi pridržki ali ne? 3. Ali stoji Macdonald pri zopetni vzpostavitvi angleško-ruskih odnosov na istem stališču, kot ga je izrazil v svoji znani noti oktobra meseca 1924? 4. Kdaj misli odpotovati v Ameriko? 5. Ali bo vlada nadalje vzdrževala zaščitne carine? 6. Ali bo vlada pri podpisu washingtonske pogodbe o osemurnem delovniku pazila na to, da ne bo angleška industrija trpela škodo po raznih interpretacijah washingtonskih določb?

V nadaljnjem poteku svojega govora je Baldwin obljubil, da ne bo vodil malenkostne opozicije, kajti ta parlament bo moral pristopiti k najtežavnejšemu vprašanju, namreč k reformi indijske ustave.

Po Baldwinovem govoru je povzel besedo Macdonald, ki ga burno pozdravljen od

vseh strani, stopil na govorniški oder. Obljubil je, da bo eventuelne reparacijske pogodbe predložil parlamentu. Youngov načrt se sedaj proučava v zunanjem, finančnem ter trgovinskem ministru. Pravi, da so morali izvedenci prevzeti kompromise, ki se jim samim niso dopadli. Nihče ne more očitati Angliji, da ni bila pri reševanju tega težavnega vprašanja popustljiva. Nima namena, da bi revidiral že sklenjene pogodbe ali da ne bi držal že danih obljub. Pri viharjem odobravanju celokupne zbornice je Macdonald izjavil, da rabi v parlamentu eno samo stranko, da bi zastopal interese Anglije brez pridržka.

Nadalje je poročal Macdonald o vabilu na druge vlade, naj se udeležijo konference v Londonu, na kateri bi se proučil Youngov načrt. Istočasno je angleška vlada predlagala tudi neki program za konferenco. Ker pa se je od nekaterih strani proti predlaganemu dnevnemu redu ugovarjalo, pravi, da ne more dati točnih informacij, kdaj in kje se bo vršila konferenca.

Glede pogajanj z generalom Dawesom je izjavil Macdonald, da so bila le pripravljalega značaja. Sporazum med Anglijo in Ameriko je potreben, še preden se stopi v stik z drugimi državami. On, da je istega mišljenja, kakor Baldwin, da se namreč obstoječa težavna politična vprašanja ne dajo rešiti le z izmenjavo not. Zaradi tega hoče tudi ob pravem času odpotovati v Ameriko, ne ve pa še, kdaj. Sporazum z Ameriko hoče napraviti prvi korak za mirovno politiko celega sveta, v tem smislu, da bodo vsi narodi, ki so podpisali Kelloggov pakt, se tega tudi točno držali. Na ta način upa, da se mu bo posrečilo spraviti vse države do sklepa, nikoli udeleževati se kakršnekoli vojne.

Prehajajoč na notranjo politiko je izjavil, da ne sme biti podlaga politične borbe razredna mržnja, temveč mora biti vsak razredni boj poštena, moralna igra vseh ljudskih krogov.

Angleško rudarstvo se mora takoj reorganizirati, kajti je najbolj nazadnjaško izmed vseh industrijskih panog v tu- in inozemstvu. Reorganizirati je treba trgovino s premovalno, na drugi strani pa delovni čas. Vlada pa bo upoštevala ostri konkurenčni boj, ki ga mora boriti angleška rudarska industrija v inozemstvu.

Reform, ki jih je hotela izvesti konservativna vlada, on ne bo izvršil, ter bo tudi že pričetke do prihodnjega aprila, morda pa že do novembra revidiral. Za proučevanje novega volivnega reda se bo sestala posebna komisija, v kateri bodo zastopane tudi druge stranke. V nadaljnjem poteku svojega govora je Macdonald pravil, da dandanes ne nastanejo revolucije s tem, da padejo prestoli, temveč da zmagajo reforme potom demokracije. Pod gromovitim odobravanjem celokupne zbornice je Macdonald izjavil, da smatra obstoječo vladno obliko za najboljšo in da bo zastavil vse svoje sile, da bodo vsi politični voditelji res delali za svoj narod.

Belgrajske vesti

Belgrad, 2. julija.

Naš poslanik v Sofiji Ljuba Nešić, ki je imel pet tednov dopusta, se je nocoj vrnil na svoje mesto. Pred svojim odhodom je posetil predsednika vlade generala Živkovića in ministra zunanjih zadev dr. Marinkovića.

Danes je prisel iz Aten v Belgrad naš tamošnji poslanik Tiča Popović. Dopoldne je imel konferenco z zunanjim ministrom dr. Vojo Marinkovičem.

Upravni odbor Narodne banke je imel danes sejo, na kateri sta Bajloni in Novaković poročala o revizijah kreditov in pregledu podružnic in agencij Narodne banke v celi državi.

Kongres profesorskega društva, ki bi se bil imel vršiti 7. julija v Velikem Bečkereku, se po sklepu glavnega odbora profesorskega društva vrši šele meseca septembra, ker hočejo počakati zakon o srednjih šolah, na katerem se dela.

Za dopisnega člana finančnega odbora društva narodov je izvolil Svet Društva narodov dr. Slavka Sečurova.

38 slušateljev gozdarske fakultete iz Varšave je prišlo danes dopoldne v našo državo. Odpotovali bodo v Dalmacijo, kjer nameravajo ostati dalj časa.

Za 20 milijonov dinarjev novih lokomotiv in tenderjev je naročilo generalno ravnateljstvo železnice pri škodovih zavodih. Isti zavod je prevzel tudi gradnjo električne centrale v Zenici, ki bo veljala okoli 100 milijonov Din.

Osebnosti vesti:

Železniški revizor Josip Urnankar je predstavljen v prometno-komercialni oddelku železniškega ravnateljstva v Ljubljani v 1. skupino III. kategorijo. — Mirko Kežar, pravni praktikant pri okrožnem sodišču v Mariboru, je potrjen za stalnega ter pomaknjen v 8. skupino I. kategorijo. — Josip Tašner, bivši inspektor ministrstva agrarne reforme, je imenovan za inspektorja pravosodnega ministrstva.

Bivši državni pravdnik škof

Pariz, 2. jul. (Tel. »Slov.«) V katedrali Notre-dame je bil danes posvečen za novega pariškega škofa Gerlier. Posvetil ga je pariški kardinal Dubois. Pri svečanosti je bilo navzočih šest francoskih nadškofov in 21 škofov. Novi škof spada med najbolj svojevrstne osebnosti Francije ter Cerkve. Bil je med vojno državnim pravdnikom v Parizu ter se je pozneje odlikoval kot organizator katoliške mladinske organizacije. Med vojno je bil vjetnik v Cannes. V vjetništvu se je začel pečati z verskimi studijami. Bil je šele l. 1921 posvečen v duhovnika. Njegovi prejšnji stanovski tovariši, pariški državni pravdniki so mu k današnji slavnosti poklonili škofovski prstan.

Jodok Fink umrl

Dunaj, 2. jul. (Tel. »Slov.«) Danes je umrl v starosti 76 let Jodok Fink, eden izmed voditeljev krščansko-socialne stranke. Od l. 1871 je bil član vorarlberškega deželnege zbora, od l. 1913 poslanec državnega zbora, po prevratu pa dunajskega parlamenta.

Primorske vesti

Vsa Primorska je dobila pretekli terek obilo dežja, ki je odvrnil ol dežele grozečo sušo. Žalibog ni bilo brez toč. Obiskala je vso goriško okolico in Vipavsko dolino do Vrtočina. Zadete so vasi Podsalotin, Sempeter, Volčjadraga, Šempas, Prvačina, Arniče, Dornberg, Rihemberk, Dobravljica in Kamnje. Še večja škoda je v goriški Furlaniji; v nekaterih krajih je toča uničila pol prideka. — Na Krasu so se pojavile kobilice, ki delajo veliko škodo na polju. — Kupčija s češnjami je zaključena tudi v Brkinih, kjer je bil letos prav obilen sad. Cena je bila tudi vredno visoka in se je sukala od 125 do 150 za kvintal.

Strela je ubila 7 goved, ko jih je pastir gнал iz Zagorja na Gradec. Prizdeltih je več posestnikov.

Nesreča v kamnolomu. V Anlovem se je v kamnolomu odtrgal težak kamen in smrtno zadel Franca Golobičica, ki zapuša ženo in več otrok.

V Čepovanu je gozdna milica aretirala Josipa Bratuža, starega 74 let, radi upornosti. Bratuž je ugovarjal, ko ga je milica hotela globiti, ker je na svojem zemljišču pričel kopati pesek, ne da bi prej prosil za dovoljenje.

Duhovska vest. Č. g. Peter Bukovič-Domen, župnik v Zgoniku, je prestal precej težko bolezen.

A. Pizzagalli, prefekturni svetnik v Trstu, je napisal knjigo »Za italijanstvo priimkov«, v kateri zagovarja poitalijančenje vseh slovenskih priimkov.

Na Proseku je bilo v zvezi z razobešenjem slovenske zastave ob priliki otvoritve novega vrta aretiranih 7 domačinov; med temi so Škabar Milko, Lukša Julij, Ipavec in Štoka, star 50 let.

Očeta dohiti na zadnji poti. V Orehovljah so pokopavali Filipa Ušaja. Ko se je spreved pomikal od cerkve proti pokopališču, je nenadoma prihitel nasproti najmlajši pokojnikov sin Izidor, ki je dobil vojaški dopust. Duhovnik je dal ustaviti pogreb in odpreti krsto, da se je mogel sin posloviti od očeta.

Na Jesenicah pri Cerknem je 20 letni Andrej Ortar peljal drva za kurjavo. Na neki strmini so sani vrgle voznika s tako silo v mecesen, da je obležal na mestu mrtel.

»Cosulich« v stiski. V petek je izšlo enako poročilo v obeh tržaških dnevnikih, o nameravani sistemizaciji znane paroplovne družbe »Cosulich«. Poročilo pravi, da je bil za petek 28. junija ob 16 sklican občni zbor družbe, ki naj bi odobril bilanco za l. 1928. Glavni delničarji pa so sklenili, da se občnega zbora ne udeležijo in ga tako onemogočijo. Ti namreč zahtevajo, da se prej izvede sistemizacija in predloži občenemu zboru v odobritev. V tem pogledu se vodijo razgovori z vlado, da pri-skoči družbi na pomoč. Neka bančna skupina je baje zagotovila vpis novih delnic v svrhu povišanja kapitala. Nominalna vrednost delnice je 200 lir, na borzi kotira pa komaj 100. Delniška glavnica se je torej znižala na polovico. Radi tega je treba delniško glavnico zvišati za polovico in nato zopet povišati z razpisom novih delnic. »Cosulich« je zavlekel v krizo Brunner; radi tega konkurza so izostala velika naročila Cosulichevim tovarnam v Tržiču, Cosulich sam je bil tudi zainteresiran pri Brunnerjevih podjetjih. Vsled splošne krize tržaške luke in ladjedelstva v vsej Italiji stoji Cosulicheva družba že dalj časa na šibkih nogah. Gre za velikansko podjetje, ki poleg »Tržaškega Lloyd« in njegovih ladjedelnic kontrolira vso ladjedelsko industrijo v Trstu (Stabilimento Tecnico, Cantieri S. Marco in S. Rocco).

Dunajska vremenska napoved. Spremenljivo. Krajevne nevihte.

Vsaj dinar za Slovensko Stražo

Kaj je novega

Koledar

Sreda, 3. julija: Leon II., papež; Bernardin.

Sv. Oče Aljaževemu klubu SPD

Dne 26. junija je v privatni avdijenci predsednik Aljaževga kluba SPD poročal sv. Očetu Piju XI. o delovanju in namenih tega kluba. — Sv. Oče je z zanimanjem poslušal in na to rekel, da prav posebno blagoslovila člana Aljaževga kluba in izrecno odobrava namene kluba. Sam iz lastne izkušnje ve, da so gore dobrotljive tistemu, ki s pravim namenom k njim prihaja. Danes se sicer tudi planinstvo pretirava: neizkušeni, brez zadostne opreme in pravega duševnega razpoloženja hodijo v planine, dogajajo se nesreče — a tako je. Vzeti moramo razmere kakršne so. Zato je skrb, da morejo biti številni turisti ob nedeljah tudi pri sv. maši, hvale vredna. Sv. Oče to skrbno pozdravlja. Za duhovnika je žrtev, ako gre že zdavnaj naprej določeno nedeljo v hribe, da tam opravi sv. mašo, tako pot ni zabava in ni šport, ampak žrtev dušnega pastirja. Zaradi tega pa daje papež tem duhovnikom iz očetovskega srca svoje priznanje.

Kaj se godi v Bohinju

Bohinjska Bistrica, 2. julija.

Za rojstvo najmlajšega kraljeviča smo zvedeli pri nas v Bohinju v soboto popoldne. Radostna vest je vzbudila v vsem Bohinju seveda veliko veselje.

Ko je ravnatelj hotela Sv. Duha sporočil to vest popoldne pri kosilu, so vest sprejeli z velikim navdušenjem in »živio« vzklik kraljevskemu domu, ravno tedaj pa se je oglasila po radiu državna himna, kar je domoljubno razpoloženje še povzdignilo.

Da ne pozabim omeniti — v Bohinju imamo seveda tudi radio. Kaj je kdo mislil, da smo še tako za luno, da ne bi poznali radia? Res je sprejem v naši dolini nekoliko težji, toda dober moderen aparat sprejema tudi v Bohinju prav dobro. Hotel Sv. Duha, na primer, ima prav izvrsten aparat, ki sprejema popoldne, popoldne in zvečer koncerte iz Ljubljane. Pa se gostje prav nič ne prito-

Zmaga Orlovstva v Pragi

Veličasten sprevod naraščaja - Praga strmi in občuduje

Praga, 30. jun.

Velika zmaga Orlovstva je bil današnji nastop orlovskega naraščaja. Zmaga je bila tem pomembnejša, ker je bila izvojevana v Pragi, ki se je od nekdaj rada ponasala kot sedež svobodomiselnosti. Čsl. Orlovstvo se je zato dobro zavedalo, da sme v Pragi nastopiti le, če bo njegov nastop na višku, ker od prave svobodomiselnosti javnosti ni smel pričakovati blagohotne kritike. Le najmanjša napaka, le najmanjša hiba v nastopu in kritična Praga bi to takoj izkoristila in tudi le iz slučajnih in malenkostnih nedostatkov skonstruirati triumf svobodomiselnosti.

Ker se je Orel tega nad vse dobro zavedal, zato je odlašal z javnim nastopom v Pragi, dokler ni bil Orlovsko gibanje tako popolno, da je bil vsak neuspeh izključen. Prvi nastop Orla v Pragi je moral biti zmaga in ta cilj je bil večeraj tudi dosežen.

Zmaga zase je bil sprevod naraščaja. Predvsem je presenetilo veliko število naraščaja. Se bolj ko število, pa je uplivala zunanja slika spreveda. Ves prostrani Vaclavov trg je vživel v barvah, ko je korakal Orlovski naraščaj.

Se bolj ko pestra zunanja slika pa je uplival duh, ki je vel iz vrst Orlovskega naraščaja. Samozavestno in ponosno so korakali ti najmlajši člani Orla.

Praga, 30. junija.

Danes popoldne je Praga gledala in strmela: drugi naraščajski dan svetovavlaških slovesnosti je bil veličasten. Po najlepših ulicah Prage je korakalo v slavnostnem sprevedu okrog 15.000 orlovsko mladine. Ob ulicah, kjer se je spreved pomikal, je stal skozi in skozi gost špalir občinstva, ki se ceni na sto tisoč ljudi. Spreved je trajal točno 1 uro 50 minut. Že od sedmih jutraj dalje so se zbirali mladi naraščajniki, gojenke, mladi in mladenke okoli Wilsonovega kolodvora. Zasedli so vse ulice daleč naokrog. Ves tramvajski promet okrog Wilsonovega kolodvora ter preko Vaclavskega trga, kjer se je spreved razvil, je bil več ur popolnoma ustavljen. Električna je za čas spreveda sploh ustavila nekatere proge, odnosno se je promet s tramvaji razvijal po drugih okoliških progah. Spreved Orlovskega naraščaja se je začel ob pol desetih popoldne.

Pohod naraščaja.

Otvorila ga je Orlovska konjenica, skupno 21 konjenikov. Njej je sledilo predstvo češkega Orla, člani pripravljalnega odbora za svetovavlaške orlovsko dni, člani pododborov, sekcij, načelstva itd., skupno 80 Orlov. Tej skupini je sledilo 35 narodnih noš s Slovaške, sami dečki in deklice. Potem je za skupnim naraščajskim praporom korakalo 4030 moškega naraščaja, 3203 gojenke, 2450 mladenec in 1836 mladenec, vsi v lepih slavnostnih krojih. Mnogo članov je korakalo v civilu v sprevedu, naraščaj pa tudi v telovadnih oblekah. Vaclavski trg, po katerem se je spreved pomikal, se je spreminjal za čas v modro polje, ko so v modrih oblekah korakale nizdol gojenke; pa spet, ko se je nizdol pomikala množična reka naraščaja v modrih srajkah. Naraščajniki so nosili v rokah belo-rdeče viharjoče papirnate šope, deklice pa majhne robčke iste barve. Tako so se barve prebivale v modro, rdeče, belo, mahanje in klicanje je odmevalo po trgu skozi in skozi in ves čas do konca. Sredi spreveda so korakali tudi Jugoslavo: skupina Orličev ter br. Zorn, tajnik JOZ in dr. Klarič od HOS iz Zagreba. Ob spomeniku sv. Vaclava je cel čas od ranega jutra pa do konca spreveda stala častna straža Orlov. Pred spomenik je bil položen lep venec v čast in spomin sv. Vaclava. V sprevedu je ko-

žujejo, nasprotno, še radi pohvalijo dober prenos koncertov.

Tudi v drugih smereh napredujemo. Celo do treh avtoomnibusov smo se povzpeli. Nič ne škodi, če so trije, to le pospešuje tujski promet. Gospod Babnik iz Ljubljane vozi s svojim novim avtoomnibusom od vsakega vlaka s kolodvora do Zlatoroga. Je to lep in moderen voz, znamke Austro-Fiat. Kar užitek je, voziti se z njim. Pa tudi drobiža za tako vožnjo ne izdaš dosti, saj se bodo cene menda kmalu znižale. Potem bo veljala vožnja do Sv. Janeza 10 Din, do Sv. Duha 12 Din, do Zlatoroga pa 15 Din. Lani je bilo vse to skoro za polovico dražje. Da, ko bi tudi druge cene padle v Bohinju tako zelo, kot pri avtobusni vožnji, no, potem bi se že dalo živeti.

Za zadnje praznike smo računali v Bohinju na mnogo izletnikov. Pa je žal vreme pokvarilo vse. Sedaj, ko kaže zopet lepo, bo nemara bolje.

Sicer se pa nimamo pritožiti čez tujski promet. Za julij in avgust je že toliko povpraševanja v naprej za hotelske sobe, da res ne vemo, kam bi z gosti. Samo hotel Sv. Duha je moral zadnje tedne odkloniti okrog 100 vprašanj za oskrbo. Za poletniška meseca julij in avgust je v Bohinju vse oddano. Kdor torej ne bo mogel letos poleti v Bohinju, naj pa pride prihodnje poletje, samo pravočasno naj se zgasi. Prav dobro bi bilo, ko bi kdo kaj zidal v Bohinju. Ne bi bili stran vrženi denarji. Prihodnje leto, ko bom zopet kaj pisal, če ne prej, bom mogoče nemara sporočil, da se je do tedaj res kaj zgradilo. Bomo videli, je dejal star Bohinjec, ko si je snel očala.

Pozor pred sleparji!

Po rudarskih revirjih Slovenije se dele nekaki »Aufnahmeschein« za sprejem naših rudarjev v Holandijo. Zahteva se zanje celo taksa po 20 Din. Vse je falzificirano, in ne more biti preko »Javne borze delac« v Ljubljani, nje podružnice v Mariboru ter ekspoziture v Celju in M. Soboti kakor tudi ne preko Oblastnega izseljenškega urada nihče pooblaščen za najemanje slovenskih delavcev v inozemstvo. Podpisani urad je baš v konkretnih stikih z merodajnimi činitelji v Franciji in v Holandiji v vprašanju zaposlitve slovenskega delavstva tam, in bo, ko zadeva ugodno dozori, uradno pozval, kako in kakih delavci naj se borzam dela prijavijo za zaposlitev v inozemstvu. Radi tega naj bo javnost pozorna na sleparske agente, naj jim ne naseda in naj jih naznani prvi žandarmerijski postaji. — »Javna borza delac« v Ljubljani.

rakalo dalje 15 godb, več fanfar in trobentaških zborov. Naraščajskih zastav je bilo okrog 120. Mladci so korakali v sprevedu s kopji sv. Vaclava; mimo spomenika so korakali v častnem pohodu in z dvignjenimi kopji v čast sv. Vaclava. Vsak oddelek je pred spomenikom trikrat zaklical: Zda! (Življ!) Veličasten sprevod je zaključila orlovska konjenica v krojih.

Spreved se je čez trg sv. Vaclava pomikal po Narodni ulici na Masarykovo nabrežje, kjer je bila defilacija pred predsednikom Unije mednarod. katol. telovad. Feliks van de Kerchove in predsednikom češkega Orla, dr. Šramkom. Dalje je spreved šel skozi Karlov most preko Vltave na Malostranski trg, kjer je bil razhod in odhod v skupinah k sv. maši v razne cerkve.

Drugi nastop naraščaja.

Skupno je pri prostih vajah nastopilo 2210 mladenec in 1776 mladenec s kopji sv. Vaclava. Mladci so izvajali s kopji spominske bojne igre; radi obsežnosti izvajanja jih ni moglo nastopiti več. Ta točka je bila najlepša in je povzročila po vseh tribunah splošno in obilno navdušenje vseh tisočev navzočih.

Javnemu nastopu so prisostvovali med drugimi odličnimi gosti tudi ministri češke vlade: zunanji minister dr. Beneš, agrarni minister dr. Šrdinko, podpredsednik vlade, socialni minister dr. Šramek, praški nuncij, višji inšpektor, general Byly za gospo. divizijski general Podhajsky ter italijanski poslanik v Pragi s svojim tajnikom. Navzoč je bil tudi Feliks van de Kerchove, predsednik U. I. O. C. E. P.

Prihod tujih časnikarjev.

Českoslovaška vlada se v polni meri zaveda važnosti in pomena Orlovskih slavnosti v Pragi. Orlovska organizacija je sila, ki ji ne gre odrekati potrebnega spoštovanja. Med čehi se je Orel zlasti v zadnjih letih silno razgibal in razmahnil. Oblasti tega dejstva ne morejo prezreti, zavedajo se tudi vseh posledic samega dejstva. Na takšno organizacijo, kot je češko Orlovstvo, ki združuje stotisoče članov, gleda v teh dneh ves katoliški svet. Orlovskih svetovavlaških slavnosti se udeležijo mnogo tujih inozemskih katoliških telovadnih organizacij. Glas o tej prireditvi v Pragi bo segal daleč čez meje češkoslovaške republike. Zato je češka vlada sama poskrbela, da bo ta glas resničen in dostojen obraz teh dni, v katerih se cel katoliški svet obrača v Prago. Došli so v Prago posebni dopisniki vseh večjih katoliških listov. Povabljeni so med drugimi: »The Universe«, London, »Politikene«, Kodanj, Danska, »Kölnische Volks-Zeitung«, »Osservatore Romano«, »Reichspost«, Dunaj, »Leibesübungen«, Hamburg, Wychovaniš fizevce, Poznanj, Poljska, »Van der Mandere«, Holandska, »Kurir Warszawsky«, »Croix« in »Journal de Debate« iz Pariza itd. Prišla je tudi gdč. Krističeva, dopisnica »Slovenca« v Londonu in odlična sotrudnica angleških listov. Iz Jugoslavije sta zastopana »Slovenec« in »Narodna Politika«.

»Modre srajce v Pragi.«

»Lidove Noviny« poročajo: Od četrtka dalje naraščaj po praških ulicah modra barva. Orelski naraščaj se zbira na svoj zlet. Naj imamo kakršnokoli stališče do idej, s katerimi katoliški voditelji vodijo njih vzgojo, tu po trobarjih in v tramvajskih vozovih vidimo le radovalne, začudenje otroče oči, ki se raziskujejo ozirajo po vseh čudežih, ki se jim odpirajo v glavnem mestu republike. Pred temi jasnimi pogledi vaških otrok se umikajo vsi govori in se nasprotno vzbuja samo želja, da bi odnesli s Prage poln utis njenih krasot in znamenitosti, da bi tudi oni prirasi k metropoli in vsej državi tako, kakor sokolski naraščaj.

Skozi Maribor v Prago

Maribor, 2. julija 1929.

Naša slovenskoštajerska prestolnica je imela te dni izvanredne goste. Orli in Orlice so dospeli od vseh strani v naše mesto in so tu čakali na odhod v Prago. Radostno razpoloženje si bral z lic vseh. In tudi Mariborčani so orlovške družine povsod lepo pozdravljali.

V nedeljo popoldne so prispeli kot prvi Orli in Orlice iz Belgrada pod vodstvom č. g. Ulaga, kaplana v Belgradu. Bili so povsod prisrčno pozdravljeni. In mnogi Mariborčani, kar verjeti niso hoteli, da živi tudi v prestolnici naše države močna Orlovška četa. Belgrajčani so si ogledali v nedeljo in ponedeljek Maribor in okolico ter mariborske zanimivosti. Povsod so jih sprejeli prijateljski in gostoljubno.

V ponedeljek cel dan so z vlaki, vozovi in peš prihajali Orli in Orlice od vseh strani v Maribor. Veselo petje se je slišalo po Mariboru. Lepo, fino obnašanje naše v Orlovskih vrstah vzgojene mladine je imponiralo tudi takim, ki sicer nimajo lepe besede o naših Orlih! Veselo smo bili presenečeni, ko so se pojavili celo naši slovenski bratje iz tužnega Korotana. Pripeljal jih je mlad korajžen fant iz Rožne doline... V gostilni pri »grodu«, kjer so se zbirali, je zadržala ona veličastna in vedno vabljiva koroška: »Tam čez izaro...« Za korošci so prišli naši Prekmurci v svojih priprostitih a snažnih narodnih nošah, nato pa celo Medjimurci iz okolice Čakovca in Štrigove.

Pozdravni sestanek v dvorani Prosvetne zveze.

Zvečer od 7 naprej so se zbirali udeleženci izleta v Prago in njih spremljevalci v dvorani Prosvetne zveze v Zadržno-gospodarski banki. Ko so dospeli Orli in Orlice iz Belgrada pod vodstvom č. g. Ulaga in Sedivja v dvorano, so jih naši Slovenci in Slovenke viharno pozdravljali: »Živio Orli iz Belgrada! Živile Orlice belgrajske!« Zaorila je orlovska himna ter »Bože pravde« in »Lepa naša domovina«. In vstal je organizator naše Dijaške Zveze prof. dr. Cajnkari in je v vnesenih besedah pozdravil v imenu Slovencev brate in sestre iz daljnega Belgrada, ki prvo krat javno v Sloveniji nastopijo v Orlovskih vrstah. V imenu Belgrajčanov je pozdravil Slovenijo in slovensko Orlovstvo aglini in živahni g. Ulaga. Naglašal je, da je vzbudil precej zanimanja v Belgradu, ko se je raznesla vest, da se je Orel vgnezdil v prestolici naše države. Ko so nastopili Orli in Orlice ob velikonočni procesiji na belgrajskih ulicah, je kar završalo med občinstvom: »Orlovi, Orlovi!« In še več nas je bilo pri Telovi procesiji.

»In zdaj gremo...«

Po par urah prijateljske zabave so se Orli in Orlice ter njih spremljevalci okoli devetih dvignili in se napotili na kolodvor. Na peronu so se glasile slovenske pesmi in veselo razpoloženje si opazil povsod. Naši železničarji so šli udeležencem zleta v Prago povsod na roko. Ravnotako tudi obmejna policija in carina.

»Ljubljanci so tu...«

Kmalu po pol enajstih ponoči je privozil na glavni kolodvor poseben vlak z Orli iz Kranjske. Urnebesni »Živio« klici so doneli na peronu bratom in sestram v pozdrav. V prvem vozu sta se vozila z Orli knežofot dr. A. B. Jeglič in oblastni komisar dr. Natlačen. Naši Orli in Orlice so jima priredili prisrčne ovacije. Pozdravljanja med »Kranjci« in »Štajerci« ni bilo ne konca ne kraja. Vodja izleta brat Haffner je potrebno uredil, da je bilo glede obeh posebnih vlakov vse v redu. Dobro se je obneslo, ker so imeli vsi udeleženci že naprej določeno, v katerem vozu ima kdo mesto. Razvrstitev v vozove je potekla čisto gladko, kar je pri tako velikem številu potnikov veliko vredno. Videlo se je pa tudi na prvi mah, da so naše orlovške čete res disciplinirane in da znajo prenašati tudi žrtve. Nihče ni godrnjal, nihče zabavljal, če je tudi dobil v vlaku slabše mesto.

Posebni vlaki odhajajo.

Malopre četrta na dvanaesti po noči je odpeljal proti avstrijski meji ljubljanski poseben vlak, a kmalu za njim tudi mariborski. Občinstvo, ki je spremljalo izletnike in odhajajoči so se prisrčno pozdravljali. Omeniti še moram, da je od Ljubljane do Maribora šlo vse v najlep-

Proti spodnjemu Jadranu

Dubrovnik 1929.

In zažvižgal je vlak... Udobni vagoni tržaškega brzovlaka nas sprejmejo v svoje okrilje. Zunaj skoraj še jutro, vendar vročina pripeka. Za nami Tivoli, za nami Ljubljana. In čudovito je lep ta kos naše slovenske zemlje tja proti Postojni. Na Rakeku so naši policijsko-kontrolni in carinski organi uslužni in prijazni. Vlak brzi preko Krasa, tega spomina na naše trpljenje. Vročina vedno večja in ko dospemo v Trst, je mesto podobno puhtečemu kotlu. V znani češki restavraciji lahko govorijo italijansko in nemško, slovenski ne znajo. Samo s plačilnim sem lahko poravnal tržaškimi cenam primerno visoki račun v češkem jeziku. V Trstu promet v nasprotju z Reko, ki je mrtvo mesto, izredno živahen. Vendar daleč ne tako živahen kot v našem Belgradu, čeravno je število prebivalcev enak.

Naše »Kumanovo« odhaja iz proste luke že ob 3.15 popoldne, da nas popelje v Dubrovnik. Lansko leto je stala naša ladja na »Molo dei Bersaglieri«, tako da je Italijane ravno pred nosom žekala naša jugoslovanska zastava. Sedaj pa molo širijo in popravljajo. Vkrcamo se na parobrod, ki je natlačeno poln potnikov prvega razreda, po večini Nemcev, a nekoliko tudi Čehov, ki so namenjeni na naš Jadran. Slovenci smo edino mi med potniki. Toda posadka na ladji, po večini sami Dubrovčani in to zelo prijazni, nas imajo Slovence izredno radi. Sploh se na ladji počutimo kakor doma.

Majestetično odhaja ladja iz tržaškega pristanišča. Vsi potniki na krovu. Morje je mirno, toda v ozračju visi nevarnost nevihte. Po nam potrjujejo tudi številni italijanski hidroplani, stacionirani v Portorose, ki se drugače tako radi producirajo v zraku. Danes pa ni vsled nevarnosti neviht nobenega na spregled.

Naše »Kumanovo« brzi kot veliki beli galeb med obletajočimi galebi naprej. Veter se igra z jugoslovansko zastavo na jugoslovanskem brodu, a na italijanskem morju. »Kumanovo« je reprezentativni parnik Dubrovačke paroplovne, ki vzdržuje zvezo med Trstom in Kotorom. Je sicer nekoliko manjši kot »Karadjordje« od Jadranske

šem redu in da se ni pripetila na tej poti niti najmanjša nezgoda. Javno moramo pohvalno omeniti železnisko upravo in posebej še uradništvo in vlakospremnost osebo, ki je šlo Orlom in Orlicam zelo postrežljivo in uljudno na roko. Naši pridni železničarji so skušali na vse načine olajšati izletnikom težavno pot.

Na državni meji so naše izletnike še pozdravili obmejni Slovenci, četudi je že bila pozna ura. Okoli polnoči sta oba posebna vlaka združila pri št. lju čez mejo. Slovenska pesem je donela nekam čarobno tje v temno noč...

35 let dela za Slovence v Ameriki

Kranjska Slovenska Katoliška jednota v Jolietu, Zed. države Sev. Amerike, obhaja letos 35-letnico svojega obstoja. Je to največja in najstarejša organizacija slovenskih izseljencev v Ameriki.

Veličastna jubilejna proslava se bo vršila dne 7. julija t. l. v Jolietu in bo imela svoj zaključek z izletom v staro domovino. Izletnike bo vodil sam tajnik Jednote gospod Josip Zalar, doma iz Borovnice.

Karot premislimo, koliko koristnega, socialnega in karitativnega dela je izvršila K. S. K. J. v teku 35 let svojega obstoja, se moramo tudi mi tukaj v stari domovini veseliti te proslave in čestitati Jednoti k svojemu uspešnemu delovanju. To bomo morali pokazati tedaj, ko bodo Slovenci iz Amerike prišli v domovino na jubilejni obisk.

Izletniki Kranjske Slovenske Katoliške Jednote se bodo vkrcali na brzoparnik »Mauretania«, dne 3. ali 4. avgusta.

Marsikateri Slovenec, ki se je vrnil iz Amerike v staro domovino, se bo veselil prilike, pozdraviti to velezaslužno Jednoto na domačih tleh v naši osvobodjeni domovini. Ker je to prvi večji društveni izlet iz Amerike v Slovenijo, je pa tudi zato naša dolžnost, da z narodnega stališča pozdravljamo te izletnike na naših domačih tleh, da jim na ta način pokažemo, da slovenska domovina ni pozabila rojakov, ki si morajo svoj kruh služiti v tujini, ampak da se jih vedno spominja in z veseljem najprisrčnejše pozdravlja. Naš sprejem bo moral biti dostojen in vreden jubileja!

Radi pravega ocenjevalnega dela Kranjske Slovenske Katoliške Jednote v Jolietu naj omenjam, da ima včlanjenih 272 društev, okroglo 30.000 članov in približno 3 milijone dolarjev premoženja. V slučaju smrti izplača dedičem članov 1000 Dol. to je 56.000 dinarjev.

Kaj bi brez te Jednote bili Slovenci v Ameriki, si lahko mislimo! Ogromne dela in važnosti te Jednote za ameriške Slovence ne moremo niti prav preceniti — tako velike so njene zasluge!

Lovci, ki se medveda ne boje!

Nova Štifta, 1. julija.

V petek, na Vidov dan smo pokopali 90 let staro moža. Živi pa v fari še nekaj nad 80 let starih ljudi. — Pripravljamo dvorano za društvene prireditve. Gre s težavo, pa vendar gre.

Pretedni teden se je priredil večji lov na medveda ob Černevcu. Prišli so lovci iz mesta Gornji grad in domači. Bilo je veliko hrupa. Medved, ki ima rad mir, se seveda ni prikazal. V nedeljo, dne 30. jun. je bilo zopet polno lovcev iz Kranjske in Štajerske, zopet zelo glasni. Ampak to seveda ne pomeni, da se bojijo gospodje lovci medvedove prikazni. Bog obvaruj! Medved je na vse le preveč od daleč gledal. Na ta način — če bo medved tako od daleč spal — seveda ne bodo medveda nikoli dobili na strel. Dobro pa bo, če glasni lovci še večkrat pridejo, ker se bo zver potem gotovo drugam umaknila, kjer pričakuje več miru in tiho. Glasni lovci na lovu zoper medveda dokazujejo, da se drže starega pregovora: Previdnost je mati modrosti. In če se tega načela drži tudi medved, potem je to zlata modrost na obeh straneh. Sploh pa, če bi medved ne bil tako moder, bi puška človeka le ovirala pri brzoletu v štafeti, katere zadnji konec bi bil medved ob staru, cilj pa oštarija c upehanimi lovskimi junaki.

plovitbe, toda za moj okus skoraj lepši. Njegova dolžina meri 90 metrov, obseg 1400 ton. Njegova povprečna hitrost je 12½ milj na uro. Ob mirnem morju porabijo circa 50 ton angleškega premoga na progi od Trsta do Kotora. Ladji poveljuje simpatični starejši kapetan, katerega vsi kličejo za »barbo« — striček.

Iz sanjarenja nas je vzdramil poziv k večerji. Večerja brez pijače za 50 Din naravnost homersko opulentna. Ko smo večerjali mi, ki smo bili v prvem turnusu, je bilo morje še mirno. In tako smo prispeli v Kvarner, kjer nas je zgrabil Pozejdon, ki je s svojim trizobom v obliki glasovite kvarnerske burje razburkal morje, da je brizgalo na gornji krov. Sedaj razumem Zupančičevo »Ob Kvarneru« in njegovo drzno, na prvi pogled naravnost bogokletno primero, katero mu je narekovala veličastvo, groza in moč kvarnerskega morja in viharja. (Kadar tulijo tvoji rogovci na smrt, — zastave viharjo krvave, — vališ pod oblaki svoj črni srd, — ne bojiš se pravice postave...) Posledice niso izostale. Od naše slovenske družbe je ravno polovica žrtvovala morju, moška večina se je držala hrabro. Na ladji splošna zmeda, ljudje so se razbežali preplašeni v kabine, kjer so vršili več ali manj viharju primerno žrtvovanje. V drugem turnusu je bilo priglasihih k večerji 64 Dunajčanov. Toda prišlo jih je samo pet in še ti niso bili kos večerji. Bojše je drugi dan izgledalo grozno, čeravno je vihar besnel samo od 8 do 10 zvečer. Toda vihar se je polegel in bolniki ne bolniki smo zatisnili trudne oči in se znašli tik pred Splitom in njegovimi otoki in slikovito kaštelansko rivijero.

V Splitu smo čakali od 8—9 jutraj. V družbi prijateljev nam je minula ta ura. Odjadrati smo naprej proti Dubrovniku. Morje cel čas čudovito lepo. Pozejdon je po trudopolnem delu noči počival. In kaj bi vam pripovedoval o vseh krasotah našega južnega Jadrana! Preveč bi se razpisal. Dotaknili smo se Hvara, dalje Korčule, za katero je nek »umetnik« (Quidam) v podlistku »Slovenca« z dne 12. t. m. po pravici naravnost navdušen. Le to bi mu mogoče povedati, da pripoveduje domačini o Korčuli, da je tamo dobar život, a slab testament, medtem ko je v nasproti stoječem Orebiču — naselbini kapitanov — »slab život, a dobar testament«. Na Korčuli fejaško,

Čenjenemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem otvoril 3. julija 1929 svoj, moderno urejeni

ZOBNI ATELJE

LLJUBLJANA, Gosposvetska cesta št. 47, desno. Sprejemam od 9 do 13, od 14 do 18. - Na željo se sprejme tudi izven naved. ur. Se priporočam

Bevc Jožko.

O premogu in premogarijih

Trbovlje, 2. julija.

Vse kaže, da bo premoga na zimo primanjkovalo. Rudnik ima že sedaj, v poletju dovolj naročil, in se premog sproti odvaža, namesto, da bi se napravilo vsaj nekaj zimskih zalogo. Deponirani so sicer premog-kosovci sicer začeli, a so ga morali v nekaj dneh zopet izprazniti. Produkcija je vedno visoka, povprečno okoli 250 vagonov, in se bo, kakor se domneva in govori, moralo delati tudi ob nedeljah. Seveda, kdor bi ob nedeljah ne hotel delati, ne bo kaznovan. Praznovanje šihov prejšnjih let je spravilo rudarja v današnje budo, sedaj se bo življenjsko stanje rudarja nekoliko zboljšalo.

Zična železnica, ki se je lansko leto začela graditi in ki vodi iz dnevnega kopa Neža čez Plesko in Retje, je sedaj gotova in se spravi tudi v kratkem v obrat. Poskušanje so pokazale nekaj pomanjkljivosti, ki so se odpravile s povišanjem enega žičnega žica. Po tej železnici se bo dnevno prevažalo po 800 kub. metrov, vzhodni pa po 500 kub. metrov. Ta vsota je proračunana za sedanjí obrat, se pa poviša, ko se zgradi še en novi drobilnik nekje v Retju. Tudi na Separaciji se delajo velike nove naprave. Ob Separaciji se bo delal še en novi velik bunker, ki bo lahko vseboval veliko vagonov premoga. Nad Separacijo se pa dela moderna naprava za deponiranje premoga, ki sega daleč gori v hrib. Avtomatično se bo po transporterjih iz gumija, premog prevažal v zalogo in tudi avtomatično nakladal v vagon. — Savske črpalke so se zopet povečale. Tirale bodo Savo po novih velikih cevih čez hrib v Retje za zalivanje jam. — Cementna tovarna istotako spravi v kratkem v obrat novo strojno napravo za polnjenje cementa v vreče. Cement goni iz tovarne po ceveh močan zračni pritisk naravnost na rampo železnice. Polnjenje in vozlanje vreč se vrši avtomatično. Treba bo samo par mož za tovarjenje v vagon. Delo izgubi tako pri cementarni okoli 40 delavcev.

Zaslugek rudarjev je slab, če upoštevamo njegovo težko delo. Po izgubi nabavnega prispevka in doklad za družino zasluži od Din 25—40 na gospodski dnini, akordanti, večinoma koparji, pa več, torej za preživljanje premalo, prihraniti si pa ne more nič. Po kolonijah si čul prejšnja leta veselo prepevati, sedaj je mrtvo. Ko pa stopi rudar v pokoj, je navezan na gotovo pokojnino, drugače je pa rudarski stan diskvalificiran in se smatra rudar še za sezonskega delavca, ker mu ni več zagotovljena stalnost pri delu.

Oberammergau na Kodeljevem

V Mladinskem domu na Kodeljevem se od praznika sv. Petra in Pavla naprej uprizarja na prostem veličastno Jezusovo trpljenje, po vzorci pasijonskih iger v Oberammergau na Bavarskem. Tudi na Kodeljevem nastopa preko 300 oseb. Pri tem pa naj omenim, da širina odra v Oberammergau znaša deset metrov, na Kodeljevem pa dvajset.

Vhod v Jeruzalem, zadnja večerja in Jezus na Oljski gori so krasne slike. Krona vsega pa je Križev pot po serpentinah na 10 metrov visoko Golgoto in krizanje, ki se vrši pri odprtem odru.

Besedilo je bilo nalašč za to igro prirejeno in je odobreno po kn. škof. ordinarijatu. Sestavljeno je iz

Slovenjeoriški radió bliže: Na 7. julija dan vsi k šmarjeti na domovinski dan!

brezskrbno življenje, na Orebiču pa štedljivost in pridnost.

Bližamo se mimo Pelješca (tam je Dingač g. Quidam), mimo otoka Šipan, kjer so šakali (tudi na Korčuli so šakali g. Quidam), mimo otoka Lopuda (o katerem vam bom še pisal), mimo Koločepa-Gruža, Srečamo angleško belo jahto, nebroj jadrnic in motornih čolnov, italijansko motorno ladjo Družbe San Marco: »Francosko Morosinic. Na levi in desni strani čudovito lepe naselbine. »Kumanovce« je prispelo v Gruž, pristanišče Dubrovnik.

Ob 8.50 zjutraj smo v torek zapustili Ljubljano, ob 1 popoldne smo dospeli v Trst (transitni vizum stane 2 Din), ob 3.15 popoldne smo odpluli, v sredo ob 8 zjutraj smo dospeli v Split, a ob 6.15 zvečer v Dubrovnik. »Navigator«.

Vsevolod Garšin:

Attalea princeps

V nekem velikem mestu je bil botaničen vrt in v tem vrtu velikanski rastlinjak iz železa in stekla. Bil je jako lep. Trdni, zaviti stebri so držali vse poslopje; nanje so se opirali lahki pregledni oboki, med seboj prepleteni s celo mrežo železnih okvirov, v katere so bile vstavljene šipe. Posebno lep je bil rastlinjak, kadar je solnce zahajalo in ga osvetljevalo z rdečim svitom. Tedaj je ves gorel, rdeči odsevi so igrali in se prelivali kakor v velikanskem, fino brušenem dragem kamnu.

Skozi debele prozorne šipe so se videle zaprte rastline. Kljub velikosti rastlinjaka jim je bilo v njem temno. Korenine so se preplele med seboj in jemle druga druga vlago in hrano. Mladike dreves so se mešale z velikanskimi listi palm, jih nagibale in lomile in same so se, pritiskane na železne okvire, nagibale in lomile. Vrtnarji so stalno obrezovali mladike, podvezovali liste z žicami, da bi ne mogli rasti, koder hočejo. A to je malo pomagalo. Za rastline so bili potrebni širok prostor, rodni kraj in prostost. Bile so rojene v vročih deželah, nežna, bujna bitja, spominjale so se svoje domovine in hrepenele po njej. Čeprav je bila steklena stropa

evangelijev in historičnih podatkov v neprekosljivo organično celoto, pri čemer su upoštevane vse zahteve za uprizarjanje na odru. Značaji so do zadnje poteze markantno izoblikovani in dramatični potek je povsod utemeljen v značajh. Premijera dne 29. junija je bila veličastna kljub temu, da je vreme privedlo kazilo do zadnjega in so sredstva režije najskromnejša.

Oseba Kruistusa, ki jo predstavlja g. prof. Jos. Polokar, je podana z vso ljubeznjivostjo in umerjenostjo v govoru in kretnjah. Izvrsten je Kajfa gda. Stane Potokarja. Je to Kajfa kot stoji v knjigi. Mestoma kopira, sicer posrečeno Kajfo g. Rogoza, s čemer pa naj ne bo rečeno, da Kajfa g. Potokarja ni po svoje originalen. Posebno izoblikovana v tej igri je oseba Judeža (g. Pelicon), pri premijeri morda malo odsko pretirano, sicer pa izvrstno podana (obup koncem II. dela). Pravi oholi, pri tem pa vendar strahopetni in neodločni Rimljan je Pilat gda. Korošca. Nepravilna pa je njegova gesta pri vzkliku: »Quid est veritas« (Kaj je resnica), kjer se mora izražati vsa njegova resignacija kot učenec iz šole skeptikov, ne pa norčevalni posmeh. Tudi ostale vloge Marije, Marije Magdalene, Petra in Ane (gdc. Mira in Josipina Setina, gg. Lado Potokar in Pleišek) so zelo dobro razdeljene in podane, čeprav je bilo mnenje večine gledalcev, da bi morala imeti Marija svojo legendarno modro haljo.

Pri prvi igri se je predvajal Križev pot in krizanje prehitro, čemer pa je bila menda kriva pozna ura in hladno vreme.

Splošno priznanje pa velja autorju te naše literarne novosti gdu. ravn. Mladinskega doma dr. Fran. Knificu, ki je s tem upeljal pri nas kot prvi uprizarjanje Pasijona v velikem stilu in pod milim nebom. K temu mu mora vsa javnost iskreno častitati. Istotako gre občudovanje zelo posrečeni režiji, ki je v večjih rokah gda. Lojzeta Potokarja, ki ima cel stvarni in osebni aparat v popolni oblasti.

Kratko: Pasijon v Mladinskem domu je tako veličasten in posrečen, da naj ne bo Ljubljancina, ki bi ga ne videl. Igra se ponovi dne 6. in 7. julija (soboto in nedeljo) obkrat ob 8. zvečer.

Obenem pa prosimo, da bi policijska oblast v bodoče preprečila neokusnost, ki se je zgodila zadnjikrat, da je ob najbolj tragičnih in ganljivih prizorih tam nekje onstran Ljubljane v neki vodmatiki pivnici igrala plesna godba, in to še precej slabo in hripavo.

Dr. F. L.

Osebnosti

Generalni konzul avstrijski g. dr. Herman Pleinert se je 27. junija poročil z gospo Olgo Polakovo, vdovo polkovnika, rojeno Hranilovič, plemenito Cvetišin in je 28. junija nastopil triletni konsulat. Gospodu generalnemu konzulu in gospe soprogici obilo sreče in božjega blagoslova!

Himen. Na praznik sv. Petra in Pavla se je poročil v župni cerkvi sv. Ivana v Zagrebu gospod Branko Horvatičev iz Zagreba z gospico Slavico Plausterin-jevo iz Sv. Jurija ob j. žel. Bilo srečno!

S pošte. Postavljeni: za čvantičnika 3. skupine dnevi. Josip Koblicca pri III. ter. t. t. tehn. sekciji v Ljubljani; za služitelja 2. skupine dnevnika Zofija Bračun v Brežicah; za pogodbeno postarje: Dragica Herzer v Legradu, Josipina Mrak v Veliki Loki, Stana Fabiani v Jarenini, Marija Rupčić v Dragatušu in Franja Burger v Dolu pri Ljubljani. — Premišljeni: pb. ur. II/3 Marija Postl iz Dobrovnika v Prekmurju v Belince, Justina Marušić iz Podnarta v Kranj in Kristina Kos iz Tržiča v Bohinjsko Bistrico; pb. ur. II/4 Ana Vernik z Maribora 2 na Ljubljano 1; pb. ur. II/5 Marija Hafner z Ljubljane 1 v Rogoško Slatino; zvan. 1. skupine Andrej Abram z Raketa k III. ter. t. t. tehn. sekciji v Ljubljani; zvan. 2. skupine Vinko Borštnar z Maribora 2 na Bled 1; zvan. 3. skup. Frane Traven od III. ter. t. t. tehn. sekcije na Račec; služ. 2. skup. Katca Habjan s Trbovelj 1 v Laško, Anton Primožič z Bleda 1 v Kranj in Frane Bevk iz Medvoda k Sv. Janezu ob Boh. jezeru. — Poročili so se: zvan. 1. skup. Andrej Knaflič na Bledu s Františko Vidle in Vincenc Kenc z Maribora 1 z Jero Bauman. — Ispite za vodstvo pogodbenih pošt so napravili: Draga Meteln, Marija Mihelič, Marija Barbič, Josip Ferenčak, Amon Ambrožič in Maksima Engelman.

prozorna, vendar ni bilo jasno nebo. Včasih so pozimi šipe zamrzle; tedaj je nastala v rastlinjaku popolna tema. Veter je pihal, udarjal v okvire in jih pretresal. Streha je bila pokrita z nametanim snegom. Rastline so stale in poslušale piš vetra in se spominjale drugega vetra, toplega in vlažnega, ki jim je dajal življenje in zdravje. In hotele so znova občutiti njegovo pihanje, hotele so, da bi jim potresal njihove mladike, se igral z njihovimi listi. Ali v rastlinjaku se zrak ni premikal, razen kadar je mrzla burja razbila steklo in se je ostra, hladna struja, polna ivja, zaletela pod strop. Kamor se je zaletel ta tok, tam so listi obledeli, se zvili in uveli.

A šipe so kmalu zopet vstavili. Botaničen vrt je upravljal odlični, učen direktor in ni dopuščal nikakega nereda, kljub temu, da je največ časa preživel v opazovanju z drobnogledom v posebni stekleni utici, ki je bila zanj prirejena spredaj v rastlinjaku.

Med rastlinami je bila neka palma, večja od vseh in krasnejša od vseh. Direktor, sedeč v utici, jo je nazival latinski Attalea. A to ni bilo njeno domače ime; izmislili so ga botaniki. Domačega imena botaniki niso poznali, in ni bilo s črnim napisano na beli desčici, ki je bila pritrjena na deblo palme. Nekaj je prišel v botanični vrt popotnik iz te vroče dežele, kjer je zrastle palma; ko jo je zagledal, se je nasmehnil, ker ga je spomnila domovine.

»Ah!« je rekel, »jaz poznam to drevo.« In nazval jo je z domačim imenom.

»Oprostite,« mu je zakričal iz svoje utice ravnatelj, ki je tačas pazljivo z nožem razrezoval neko steblo, »vi se motite. Tako drevo, kot ste vi izvolili povedati, ne biva. To je Attalea princeps, po rodu iz Brazilije.«

»O, da,« je rekel Brazilijanec, »jaz vam docela verjamem, da jo botaniki imenujejo Attalea, a ona ima tudi domače, pristno ime.«

»Pravilno ime je to, katero daje znanost,« je suho rekel botanik in zaprl vrata svoje utice, da ga ne bi motili ljudje, ki ne razumejo tega, da, če je kaj rekel znanstvenik, je treba molčati in slušati.

A Brazilijanec je dolgo stal in zrl na drevo in postajal je vedno otožnejši in otožnejši. Spom-

Druge vesti

»Slovesnost posvečenja presvetlega pomoznega škofa dr. Gregorja Rožmana v nedeljo 14. t. m. se bo začela ob pol desetih. Gospodje duhovniki, ki pridejo na to slovesnost in bi želeli dobiti kosilo v semenišču, naj se blagovoli pravočasno oglašiti in poslati po čekovni položnici (Štev. 12838. Stolna cerkev, Ljubljana) za kosilo brez vina 30 Din. Čekovne položnice se dobe na vsaki pošti.

Gospod veliki župan ljubljanske oblasti je povodom radostnega dogodka v kraljevskem domu brzojavno sporočil na najvišje mesto najiskrenejše čestitke in izrazne globoke udanosti celokupnega prebivalstva ljubljanske oblasti. Na to je prejel veliki župan sledečo brzojavko: »Velikom županu ljubljanske Oblasti, Ljubljana. Kraljica i Ja blagodarimo Vama i dragom stanovništvu podružne Vam oblasti na upučenim lepim željama, čestitci i izrazima odanosti i vernosti prilikom rođenja Našeg ljubljenog sina i šaljemo Svoj pozdrav. — Aleksander.«

Razpisane župnije. Potom okrožnice so se razpisale sledeče župnije: Duplje v kranjski dekaniji, Hotedražica v vrhniški dekaniji, Moravčev v moravski dekaniji in Trebelno v trebanjski dekaniji. — Prošnje za župnije je nasloviti na škofijski ordinariat v Ljubljani. Zaključni rok je 20. julij 1929.

Rentniki-rudarji iz Nemčije se obveščajo, da je ministarstvo socialne politike in narodnega zdravja predložilo dogovor o socialnem zavarovanju med našo državo in Nemčijo ministarstvu zunanjih zadev s prošnjo, da se isti čimprej ratificira. Seznami rentnikov iz Nemčije, ki so bili predloženi ministarstvu, so se odstopili osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev, da jih obdrži v evidenci, dokler predmetni dogovor ne bo ratificiran. Čim bo izvršena ratifikacija tega dogovora, bo ministarstvo takoj podvzelo korake, da vsi, ki bodo imeli na podlagi dogovora pravico do prejemanja rente od zavarovalnih zavodov iz Nemčije, predložijo prijave s potrebnimi listinami osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu preko okrožnih uradov za zavarovanje delavcev ali bratovskih skladnic v svrhu ureditve izplačila teh rent. Do tega časa naj se opuste vse tozadevne vloge na urade, ker bi bile brezuspešne. — Rudarsko glavarstvo v Ljubljani.

Tedaj za dojlje. Belgrajska šola za dojlje razpisuje tedaj za 30 sester dojlji. Pogoji za sprejem so: naše državljanstvo, štiri razrede srednjih ali enakih šol, zdravje in dobra razvitost gojenke, starost 18 do 28 let, obveznost, da po tedaju sprejme ponudeno službo. Šola traja tri leta. Šola sprejme petnajst učenik, ki bodo mesečno plačevali po 600 Din, deset po 400 Din in pet brezplačno. Prošnje je vlagati do 1. avgusta. Natančnejše pogoje daje šola sama. Po dovršeni šoli ima gojenka isti uradni položaj kot učiteljica na osnovni šoli.

Zrtev Savinje. Iz Laškega: V petek popoldne so se otroci igrali ob obrežju Savinje, Stritelni fantek Franc Pivec je hotel z otroško samokolnico zajeti vodo. Spodrsnilo mu je in padel v vodo. Ker ni bilo nobenega odraslega človeka v bližini, da bi ga bil rešil, je splaval po Savinji in ga še niso našli.

Samoumor. Iz Laškega poročajo: Ze pred poldnevom mesecem smo poročali, da je neznanom izginil ključavničarski vajenec Karl S. iz Hudejame. Domnevalo se je, da je izvršil samoumor. Našli so ga dne 27. junija v gozdu nad Korenom v Rečici. Zalibog se je domnevanje uresničilo.

Vreme 2. julija: V Ljubljani je od 1. julija padlo 41,4 mm dežja. Deževalo je tudi drugod, izvzemši v Skoplju. V torek zjutraj je še deževalo, čez dan se je zjasnilo in popoldne je bil lep dan. Temperatura je bila najnižja v Zagrebu (20° C), v Mariboru 21° C, v Ljubljani 22,6° C, v Splitu 27° C, v Belgradu 28° C, v Skoplju 30° C.

Deset kupletov. Iz glas s klavirjem, zložil Anton Grum. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena izdoda 28 Din. Pričujoča zbirka obsega 10 kupletov prav šaljive vsebine, ki bodo nudili navzočim veliko zabave in razvedrila. Spevi so zloženi v melodioznem in lahkem slogu. Tudi klavirska spremljava ne bo delala težko. Klavir nadomesti lahko tudi harmonij. Ker tozadevnega gradiva v naši glasbeni literaturi zelo pogršamo, upamo, da je s to izdajo teh kupletov ustrezno še posebno našim podeželskim odrom, ki jih bodo brezdvomno radi uporabljali.

»Schulz Universal« tehnična privabi trgovcu, obrtniku in mesarju novih strank, zato je rentabilna. Zahtevajte brezobvezno ponudbo ali poset zastopnika, Jugo-Schulz d. o. o. z. Ljubljana.

Lastna krivda je ako si gospodinja s pranjem perila izpodkopa zdravje! Pere naj s »Per-silom«, s samodelujočim pralnim sredstvom in z bajno močjo pranja, katero znatno zmanjša delo na dan pranja.

Profesorski kongres v Velikem Bečkereku je odložen do septembra. — Predsednik ljubljanske sekcije.

Prihodnji prijateljski sestanek društva finančnih konceptnih uradnikov se vrši na vrtni zabavi Zveze državnih namestencev v hotelu »Tivolje« v soboto dne 6. julija 1929.

Ugoden nakup perila! — Moško perilo, delavsko in tudi finejšo vrste čefir, popeljni prodaja tri mesece pod tovarniško ceno tovarna perila »Triglav«, Kolodvorska ulica 8, nasproti hotela Strukelj.

Ljubljana

Nočna služba lekarn.

Službo imajo lekarnarje: Sušnik na Marijinem trgu; Kuralt, Gosposvetska cesta.

Stanovanja v Rdeči hiši dodeljena

Ljubljana, 2. julija.

Dolgo pričakovana odločitev, komu bo stanovanjski odsek mestnega občinskega sveta podelil stanovanja v »rdeči hiši« na Poljanski cesti je padla. Stanovanjski odsek je imel v zadnjih 14 dneh štiri seje, zadnja seja pa, ki se je vršila v ponedeljek in včeraj v torek, je trajala skupno 10 ur. Iz tega je razvidno, kako težka je bila odločitev. Izmed 2273 prošnic se je stanovanjski odsek oziral predvsem na one, ki so potrebni in ki stanovanje morejo plačevati. Najemnine v »rdeči hiši« namreč ne bodo nikak »špase«. Med družinami, ki jim je stanovanje dodeljeno, jih je zelo mnogo, s 5, 6, 7 in še več osebami. Končna odločitev, kdo bo vse dobil stanovanje, je padla šele včeraj. Stanovanja bodo dobili: 1. Veljčan Fink, mestni blaginjak; 2. Ante Onidovec, državni uradnik; 3. Marija Jereb, vdova mest. služb; 4. Anton Rupnik, pis. ravnatelj in Marija Bar, računski uradnik; 5. Viktor Čuha, mag. pis. ravnatelj; 6. Leopold Jak, poslovodja; 7. Ivan Lauter, mag. poddirektor; 8. Alojzij Ljubič, sluga; 9. dr. Franta Mis, mestni zdravnik; 10. Ludvik Osterc, sluga; 11. Franc Selan, mag. uradnik; 12. Leon Subert, mestni služb; 13. Anton Virant, sprevednik električne železnice; 14. Ferdo Vovko, monter mestne elektrarne; 15. Janez Završan, mag. ravnatelj v pokoji; 16. Leopoldina Zupan; 17. Fr. Kapus, prof.; 19. Ign. Fink, davč. uslužbenec; 19. Fritsch, 20. Josip Hribar, knjigovoz; 21. dr. Ernest Mayer, oblasni referent; 22. Kamilo Mikič, prokurist; 23. Alojzij Pengal, knjigovodja; 24. Matija Supančič, strojevodja; 25. Joško Škof, knjigovodja; 26. Fran Theuerschuh, uradnik; 27. Stanko Trček, žel. uradnik; 28. Josip Wester, oblasni inspektor v p.; 29. Josip Kelnarič; 30. Karel Arko, poštni uradnik; 31. Fran Albrecht, državni uradnik; 32. dr. Andrejka, pravni referent (ali pogojno: Tone Podbešek, poročevalec); 33. Anton Bagria, strojni ključavničar; 34. Ivan Bajželj, učitelj; 35. Vinko Borštnar, vladni svetnik; 36. Luiza Zickero, oficijantka v p.; 37. Franc Cemažar, profesor; 38. Anton Čotar, uradnik; 39. Anton Dragan, strokovni učitelj; 40. Vekoslav Erjavec, žel. uradnik; 41. Beno Finz, knjigovodja; 42. Leon Fink, strokovni učitelj; 43. Josip Fichinger, viš. sodni svetnik; 44. Ladislav Gabersček, finančni knjigovodja; 45. Anton Gaspari, cestni nadzornik; 46. Pavel Glaser, poštni uradnik; 47. Anton Gorjanc, drž. uradnik; 48. Vinko Gregorič, učitelj; 49. Zvonimir Gregorič, uradnik; 50. Pavel Jereb, inspektor drž. železnice; 51. Ivan Jug, trg. poslovodja; 52. Jakob Kerzan, nadzornik varn. straže; 53. Marija Klun, vdova; 54. dr. Rudolf Kolarič, profesor; 55. Marija Kovač, vdova žel. višj. revidenta; 56. Josip Kozak, televodni učitelj; 57. Juš Kozak, profesor; 58. Ivan Kralj, sodni svetnik; 59. Ivan Krašovec, žel. zvanik; 60. Kamilo Kratochwill, knelstist; 61. Stanko Legat, šolski upravitelj; 62. Marija Likar, vdova mestnega učitelja; 63. Anton Logar, okr. tajnik v p.; 64. Vilko Mazi, strokovni učitelj; 65. Anton Nagode,

»No, saj nas niso vseh odrli,« je rekel drevesni prapro. »Slednjič se more mnogim zdeti raj tudi ta ječa po žalostnem bivanju, katerega so imeli v prostosti.«

Tedaj je cimelovec pozabil, da so ga odrli, se razžalil in se začel pripraviti. Nekatero rastline so se potegnile zanj, druge za drevesni prapro in začelo se je vroče strankarstvo. Ako bi se bili mogli dvigniti, bi se bili docela pretepli.

»Zakaj se pripravate?« — je vprašala Attalea. »Ali si s tem kaj pomagajte? Vi samo povečujete svojo nesrečo z zlobo in razdraženostjo. Bolje je, da pustite vaše spore in premislite stvar. Mene poslušajte! Rastite više in širje, širite veje, upirajte se v okvire in šipe: naš rastlinjak se bo sesul v kose, a mi pojdemo v svobodo. Ako se ena mladika upre v šipo, jo bodo slednjič odrezali, a kaj bodo storili s stotino silnih in smelih debel? Treba je bolj skupno delati in zmaga je naša.«

Společka ni nikdo ugovarjal palmi; vsi so molčali in niso vedeli, kaj bi rekli. Slednjič se je odločila sagova palma.

»Vse to so bedarije,« je izjavila.

»Bedarije, bedarije!« so spregovorila drevesa in vsa so začela obenem dokazovati Attalei, da je to velikanski nezmišl, kar ona predlaga. »Nemogoča izmišljotina!« so kričali, »bedarija! blaznost. Okviri so trdni, nikoli jih ne zlomimo in če bi jih zlomili, kaj bi bilo to? Prišli bodo ljudje z noži in sekirami, odrezali bodo veje in zadelali okvire in vse bo šlo po starem. Drugega ne bo nič, kot da nam odrežejo cele kose...«

»No, kakor hočete!« je odvrnila Attalea. »Zdaj vem, kaj mi je storiti. Pustila vas bom v miru. Zvijte kakor hočete, godrnjajte drug na drugega, pripravajte se za podarke vode in ostanih vedno pod steklenim pokrovom. Sama si bom našla pot. Jaz hočem gledati nebo in solnce, pa ne skozi te mreže in šipe — in jaz jih bom videla!«

In palma je ponosno gledala z zelenim vrhom na gozd tovarišic, ki je bil razširjen pod njo. Nikdo ji ni smel ničesar reči; samo sagova palma je rekla sosedi cikadeji:

»No, pogledjmo, pogledjmo, kako ti bodo odrezali tvojo veliko bučo, da se ne boš preveč prevzela, ošabnica!«

(Dalje.)

sodnik; 66. dr. Ivan Orel, direktor učiteljskega; 67. Bogdan Pahor, drž. uradnik; 68. Rado Pavlič, profesor; 69. Pavel Plesničar, učitelj; 70. Dragotin Pogorelec, bančni uradnik; 71. Albina Pupis, uradnica OUZD; 72. Božo Račič, ravnatelj drž. osred. zavoda; 73. Stanko Ribnikar, davčni uradnik; 74. Viljem Rohman, kmet, svetnik v pok.; 75. Marija Roškar, vojna vdova; 76. Anton Rozman, železniški uradnik; 77. Ivan Rozman, višji sodni oficijal; 78. Zofija Savnikova, vdova; 79. Miha Skrlavnik, strojevodja v p.; 80. Josip Škerlavaj, sodni nadoficijal; 81. Albin Tonc, teh. uradnik; 82. Lucija Trampus, učiteljica; 83. Alfonz Vakselj, kinoposlovodja; 84. dr. Anton Vodnik, privatni knjižničar; 85. Janko Vidmar, strojni stavec; 86. Franc Vrhovnik, profesor; 87. Anton Zajc, vpok. policijski agent; 88. Anton Zitnik, strojni stavec; 89. Bože Borštnik, novinar; 90. dr. Karel Osvald, profesor; 91. Mirko Dermalj, strokovni učitelj; 92. Alojz Gregorič, direktor pošte; 93. Anton Kokalj; 94. Ernest Kramaršič, davčni upravitelj; 95. Jakob Kremžar, strojevodja; 96. Ivan Vidmar, sodni nadoficijal v p.; 97. Josipina Cvelbar, vdova; 98. Franc Nabergoj, uradnik direkcije drž. železnice; 99. Ludovik Novohradsky, strojevodja; 100. Nikolaj Omerza, profesor; 101. Stane Podreberšek, poštini uradnik; 102. Anton Ravnihar, poštini poduradnik; 103. ing. Stan. Sonc, 104. Tone Seliskar, učitelj; 105. Robert Dientl, knjigovodja. (Naslednji dobe stanovanja le pogojno): 106. Josip Lindič; 107. Paljki; 108. Ivan Kavšek, profesor; 109. Franc Ferjan, profesor; 110. I. Zabajek, zasebnica; 111. Luka Kramolec, predmetni učitelj; 112. Joža Rozman, lastnik reklamnega podjetja; 113. Jan Slajs, profesor; 114. Alojz Klasek, plačilni natak.

Vsi ti bodo pozvani od gospodarstvenega, oziroma stanovanjskega urada mestne občine, da podpisajo pogoje in pogodbo za prevzem stanovanja. Ne tem in niti drugim pa se zaradi stanovanja do tedaj ni treba osebno truditi na magistrat.

*

○ **Gospod župan dr. Puc** je prejel na svoji dve brzojavni čestitki Nj. V. kralju in kraljici povodom rojstva tretjega kraljevskega sina sledečo brzojavko: »Županu dr. Janku Pucu, Ljubljana — Bled 1. VII. Kraljica in ja blagodarimo na upućeno čestitki i lepim željam. Aleksandar.«

○ **Umrl je** včeraj g. Franc Kandare, oče g. finančnega inšpektorja g. Emila in odvetnikov dr. Franja in dr. Albina Kandare. Pogreb bo danes ob pol 3 iz dež. bolnišnice. N. p. v m. — V visoki starosti 85 let je umrl g. Jakob Čebular, profesor v pokolu, ki je svoj čas deloval v Gorici. Pogreb danes ob 4 iz dež. bolnišnice. N. p. v m.

○ **Odhod ljubljanskih otrok na počitnice.** Včeraj jutraj ob 8 so odšli na počitnice dečki, ki sta jim preskrbeli letovanje mestni socialni urad in pa krajevni odbor Rdečega križa. Prvi je poslal na počitnice 40 dečkov, drugi pa 30. Otroci so se zbrali pred Mestnim domom, kamor so jih privabili starši. Tu so čakali otroke velik mestni avto-bus, avto-bus državnega higijskega zavoda in to-vorni avto. Pod nadzorstvom zdravnik dr. Misa so se se tehtali, nato pa so jih avtomobili odpeljali en del v Trato na Gorenjskem, drugi del pa v Velesovo pri Kranju. Otroke v Velesovem bo nadzoroval dr. Mis, one na Trati pa okoliški zdravnik dr. Gregorič. Otroci bodo na počitnicah popolnoma brezplačno, samo 30 Din je plačal vsak za režijske stroške. Kakor smo izvedeli, odide še letos na počitnice tudi skupina deklic.

○ **Mestno kopalnice v Mednem** se odpre v sredo dne 3. julija 1929 dopoldne. Cene so sledeče: Kabina za 3 urno vporabo 3 Din, kabina za vsako nadaljnjo osebo 2 Din, garderobna omarica za odrasle 2 Din, za otroke 1 Din. Vstopnine ni.

○ **V mestni klavnici (prosta stojnica)** se bo v četrtek 4. t. m. ob 15 prodajalo prašičje meso.

○ **Tatvine se množijo kot gobe.** Dež je minul, toda mesto gob so pričele rasti v Ljubljani številne male tatvine. Naj jih naštejemo nekaj: Pred glavnim kolodvorom je bila izmaknjena velika dežna plahta, šest metrov široka in toliko dolga. Bila je vredna 800 Din. — Kuharju Mirku Ukmarju v Ljubljanskem dvoru je neznan uzmovil izmaknil bankovec za 100 Din in nekaj fotografij, v skupni vrednosti 220 Din. — Delavcu Marlinu Ladešiču v baraki v Mencingerjevi ulici je bilo ukraden nekaj obleke, britve in stroj za striženje. Ladešič trpi okrog 400 Din škode. — Delavec Lojze M., je zaspal v neki gostilni pri Sv. Jakobu. Ta čas ga je neznan prijatelj ukradel in mu pobral vsa tedenska plača v znesku 340 Din.

○ **Karambol.** Na križišču Miklošičeve ceste in Dalmatinske ulice sta se zadela tržiški avto-bus in pa izvožek Evstahij Lipeč, ki je vozil enovprežno kočijo. Avto je podrl izvožekovega konja na tla in ga znatno ranil. Kdo je kriv karambol, bo odločila policija.

○ **Išče se voznik.** Dne 1. t. m. je pred glavnim kolodvorom vzel voznik (z vozom na diro in pram konjem) veliko plahto rumenkaste barve s prišitimi belimi 70 cm širokim robom. Dam nagrade 100 Din, kdor mi da pravo sled za storilcem. — M. Kastelic, Ljubljana, za gradom 3.

Sport

RAZNE SPORTNE VESTI

S. K. Maribor je ob priliki proslave svoje desetletnice izdal jubilejno brošuro. V brošuri je popisana zgodovina kluba, ki je v ozki zvezi z zgodovino celokupnega slovenskega sporta. Poleg zanimivih sportno-strokovnih člankov je tudi bogato ilustrirana. Ta jubilejni izvod je nekaj edinstvenega in ga lahko vsakomur priporočamo. Borba za teniško prvenstvo se bliža kraju. Prvenstvo Jugoslavije v dublu sta si osvojila gg. Schäffer-Kukuljevič, oba člana Haška. Prvenstvo dam je dobila ga. Bokar, članica Sente. Prvenstvo juniorjev Zagreba in Jugoslavije je dobil mladi reprezentančni nogometaš Pavelič, član Concordie.

SK Ilirija, nogometna sekcija. Danes, v sredo, ob 18 trening II. skupine, jutri trening I. skupine. Načelstvo opozarja, da se vsi trenirajo skupine I. ob vsakem vremenu, trening skupin II. in III. pa ob deževnih dneh odpadejo.

Službeno iz LNP. Seja poslovnega odbora bo danes, v sredo, ob 20.30 v kavarni »Evropa«. — Tajnik II.

Službene objave LHP-a. (Iz seje u. o. dne 27. junija 1929.) Čita se za TKD Atene Černe Olge, Mirti Elza in Schiffer Duša, vse s pravom nastopa 5. januarja 1930. — Na znanje se vzame izjava SK Javornika, da ne nastopi k prv. tekam pomladne sezone. — TKD Atene se dovolijo prijateljske tekme proti I. SSK Mariboru dne 28. junija in proti SK Celju dne 29. junija. V zvezi s tem se dovoli Ateni nastop z neverificiranimi igralci Kaiser Malko in Šmuc Spelo, igralci Mirti Elzi in Černe Olgi, pa se dovoli na teh dveh tekmah predčasen nastop. — SK Iliriji se dovoli prijateljska tekma rezervne družine proti I. SSK Mariboru dne 30. junija. — Klubi SK Elan, ASK Primorje, SK Slovan in SK Ptuj se pozivajo, da poravnajo takoj članarino za leto 1929. Ptuj se potrjuje prejem 49.80 Din. — V smislu sklepa zadnje savezne skupščine se podeli ASK Primorju zabrana igre do dne vplačila zneska 200 Din, katerega bi imel klub vplačati do dne 15. maja t. l. Zabrana igre teče od dne 10. junija 1929. Vse klu-

Gospodarstvo

Uspeh naše razstave v Barceloni

Kakor nam poročajo iz Barcelone, je naše udeleževanje na mednarodni razstavi v Barceloni doseglo velikanski uspeh. Vsi časopisi v Barceloni prinašajo slike našega paviljona in se zelo laskavo izražajo o našem sodelovanju pri tej grandiozni razstavi. Splošno je mnenje, da je naš paviljon, ki je izdelan ves iz lesa, poleg paviljona Nemčije (ki je izdelan iz belega marmorja) najlepši ali vsaj najelegantnejši in najoriginalnejši paviljon cele razstave. Načrt za paviljon je izdelal arhitekt Draguša Brašovan iz Beograda, interier pa je aranziral znani strokovnjak prof. Krizman iz Zagreba. Tudi naša sekcija v palači Agrikulture, katero so uredili Jerko Čulić in Splita in prof. Tkalić iz Zagreba, je zelo okusno urejena in je po zahtevanju direktorja te palače najbolj uspešna akcija v Agrikulturi.

Naša etnografska sekcija, aranzirana od profesorja Krizmana, je atrakcija zase in je vedno polna tujcev, ki občudujejo raznovrstnost naših etnografskih predmetov.

Oficijelno je bil odprt naš paviljon na željo uprave razstave že 17. junija, dasi pravno paviljon ni še bil gotov in tudi aranzman naših sekcij v drugih palačah ni še bil končan. Akt otvoritve našega paviljona je izvršil zastopnik ministrstva zunanjih zadev g. dr. Kosta Kumanudi, ki se je ravno vračal iz Madrida v Beograd.

Ko je med tem 26. junija t. l. aranzman našega in naših sekcij bil končan, je šef naše delegacije, katero je vlada poslala v Barcelono, g. dr. Rudolf Steinmetz Sorodolski, načelnik ministrstva trgovine in industrije, ki je obenem generalni komisar naše razstave v Barceloni, privedel 26. jun. velik sprejem v našem paviljonu. K sprejemu so med drugimi prišli: podžupan Barcelone Senior T. de Llausa, predsednik barcelonske razstave Markiz de Foronda s celo upravo in direktorji. (Markiz de Foronda je najmočnejši mož Barcelone in je intimen prijatelj kralja Alfonza XIII. in predsednika vlade Primo de Riveru), predsednik trgovske zbornice, predsednik zbornice lesnih trgovcev z odborniki, podpredsednik Poljedelske zveze, rektor univerze, predsednik Metalurške zveze, vsi generalni komisari tujih držav itd. itd.

Dr. Rudolf Steinmetz je v zelo lepem govoru pozdravil podžupana mesta Barcelone, Seniora de Llausa in predsednika razstave Markiza de Foronda, nato je pa orisal medsebojne ekonomske interese, kateri nudijo velike možnosti za izmenjavo raznih produktov med Španijo in našo državo in izrazil željo, da se medsebojni stiki, kateri že indirektno obstoje, po sklepu trgovske pogodbe še znatno poglobijo in razširijo.

Na to je odgovoril podžupan mesta Barcelone, kateri je v zelo pristranskih besedah izrazil svoje veselje, da je Španija, katere je o naši državi do sedaj le malo vedela, po tej naši razstavi spoznala Jugoslavijo kot državo visoke kulture in velikih ekonomskih zmoglosti.

Markiz de Foronda je naglasil svoje simpatije za naš narod, čigar predstavniki so uspešni s svojim ugajenim nastopom si pridobiti popolne simpatije Špancev.

Nato so gostje pregledali našo razstavo in z izrazi največje pohvale čestitali naši delegaciji na doseženem uspehu. Zakuska in šampanjec so zaključili zelo ugodno razpoloženje.

Zvečer je naša delegacija priredila v hotelu Ritz svečan banket za 50 oseb. Banketa se je udeležil poleg gori omenjenih oseb z njihovimi damami tudi celokupni konzularni zbor.

Dr. Rudolf Steinmetz Sorodolski se je zahvalil v brilantnem govoru Barceloni za pristrano gostoljubnost, in Markizu de Foronda, našemu velikemu prijatelju in protektorju, za veliko podporo, katero je naklonil ob prireditvi naše razstave ravno našim aranžerjem, in sicer v znatno večji meri, kot katerikoli drugi državi.

Senior de Llausa in Markiz de Foronda so odgovorili v zelo pristranskih govorih in slednji je naglasil, da so ljudje, ki so se s tako resnostjo in s tako vneto lotili dela, zaslužili polno podporo uprave razstave.

Drugi dan je Zbornica trgovcev lesa v Barceloni dala banket naši delegaciji, na katerem so bile izmenjane zdravice, ki so kulminirale v želji za poglobitev medsebojne trgovine po sklenjeni trgovski pogodbi.

Naš gospodarški položaj

Z ozirom na dejstvo, da nimamo še organizirane statistične službe v naši državi, kakor je tudi naša organizacija za informacijo inozemstva o naših razmerah pomanjkljiva, se je že lani Narodna banka (kakor smo že poročali) odločila ustanoviti lasten odsek za gospodarsko proučevanje. Sedaj je izdal odsek, ki deluje pod vodstvom prof. dr. Jovanoviča, prvo svoje poročilo in sicer za prvo tromesečje t. l. Poročilo je prišlo razmeroma pozno, sedaj smo že v 3. četrtletju, vendar pa prinaša izredno veliko novega materiala, ki ga dosedaj še nismo imeli objavljenega in ki se je dosedaj v marsikaterih panogah državne uprave smatral za državno tajnost. Zeleti je, da taka poročila izhajajo čimprej, pa da naj prinesejo najnovišše številke, če tudi ne tako popolne za vse stroke.

Največjo zamudo imajo podatki o drž. dohodkih, potem rud. statistika in statistika brezposelnosti. Umetnost bi bilo, da se delo pri teh statistikah pospeši; na vsak način pa naj izide poročilo prej, kakor na koncu sledečega četrtletja, ker potem izgubi mnogo pomena za prakso.

Splošno ugotavlja uvodoma poročilo, da je bilo gospodarsko življenje v 1. tromesečju bolj počasno, kar je še posebno povečala ostru zima, ki je ustavila v veliki meri promet. Par statistik: število brezposelnih je naraslo od 6823 v 1. 1928. na 11.799, konkurzi od 266 na 303; zmanjšalo se je število natovorjenih vagonov od 335.000 na 314.000, kakor tudi zunanja trgovina od 3287 na 2959 mil. Din. Nazadovani so dohodki od monopolov in carin.

Indeks cen se je zvišal od 104.4 v januarju (1926 100) na 106.6 v marcu. Indeks cen delnic je pa padel od 147.5 na 145 v marcu (1926 100). Vojna škoda je padla od 146.2 na 138.9, 1% inv. pos. pa je naraslo od 115.2 na 117.7 (1926 100).

Denarni trg karakterizira dvig hranilnih vlog v državi (po podatkih Nar. banke) v 1. tromesečju t. l. 9979 na 10.328 mil. Din. Tendence za obrestno mero je bila padajoča.

O produkciji navaja poročilo samo podatke o rudah in topila. proizvodih: produkcija premoga v 1. trom. t. l. je znašala 1.372.000 ton napram 1.314.000 tonam v 1. tromesečju 1928. Produkcija

be JHS-a se opozarja, da v smislu pravil JHS-a ne smejo igrati z ASK Primorje, dokler se ta zabrana ne dvigne. Istočasno se opozarja ASK Primorje pod pretnjo kazni, da redno odgovarja na dopise poudariva. Istotako se opozarja vsi klubi, da jim je v bodoče zabranjeno igrati z SK Celjem, ker imenovani klub ni še član saveza. — Tajnica.

Na solncu
in ob morju
varujejo nežno kožo
Elida kreme.

Pred solnčanjem, kopanjem in spanjem-Elida
Creme de chaque heure!
Po kopelji in vsak čas
podnevi Elida Creme
de chaque heure.

ELIDA

sir. železa je znašala 8101 tona napram 3708 tonam, svinca 2505 ton napram 2516 tonam in cinka 1590 ton napram 873 tonam. Izredno je porasla produkcija cinka zaradi povečanja investicij v Cinkarni, Celje.

Naša rudarska produkcija. Po uradnih podatkih je znašala lani vrednost rudarske produkcije v celi državi 1188.5 mil. Din; od tega odpade na premog 895.5 mil., na bakreno rudo 164.2 mil., na železno rudo 47.2, na svinčeno rudo 36.8 mil. Din; slede briketi 12.9, pirat 8.4, boksit 5.5, kromova ruda 4.8, antimonova ruda 3.1, marmor 3.1, slana voda 2.4, manganova ruda 1.2, zem. plin 1.1 mil. itd. Vrednost slovenske rudarske produkcije je: premog 340.2 mil., svinčena ruda 36.8 in cinkova ruda 0.7 mil., skupaj 377.7 mil. Din. — Vrednost topilniške proizvodnje znaša v celi državi 444.3 mil. Din, od tega odpade na baker 273.3, svinec 47.7, železo 38.3, cink 35.7, sol 28.4, cement (samo v Srbiji) 19.7 mil., antimon 1 mil. Din. Slovenska produkcija je dala za 47.6 mil. svinca in 35.7 mil. cinka. Skupno sta dali rudarska in topilniška proizvodnja 1632.8 mil., od česar pa se mora odšteti rudarske proizvode, ki so se porabili v topilnicah za 220.5 mil. Din. Tako znaša čista vrednost rudarskih in topilniških proizvodov skoro poldrugo milijardo Din (točno 1412.3 mil. Din. — (Rudarski in topilniški vestnik, št. 6.)

Nakazila v Bolgarsko. Poštna hranilnica s svojimi podružnicami je uvedla direktno bančno zvezo v Bolgarski za denarni promet z Bolgarsko. Lastniki ček. računov lahko odreajo izplačila v Bolgarsko pod istimi pogoji kot v ostale države. Poštna hranilnica opravlja po svojih zvezah izplačila v države na celem svetu. Podrobnejša obvestila daje Poštna hranilnica in njene podružnice.

Borza

Dne 2. julija 1929.

DENAR

V današnjem deviznem prometu so popustile devize, Berlin, London in Praga, dočim sta se Dunaj in Trst ucvrstila. Promet je bil znaten; privatno blago je bilo zaključeno v devizah Dunaj in London. Narodna banka pa je intervenirala v devizah: Berlin, Curih, Pariz in Praga.

Ljubljana (v oklepajih zaključeni tečaj): Amsterdam 2287 bl., Berlin 1355.50—1358.50 (1357), Bruselj 790.90 bl., Budimpešta 993.42 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 799.32—802.32 (800.82), London 275.79—276.59 (276.19), Newyork 56.845 bl., Pariz 221.77—223.77 (222.77), Praga 168.20—169 (168.60), Trst 298.03 bl.

Zagreb. Amsterdam 2286.50 bl., Berlin 1355.20 do 1358.20, Budimpešta 991.92—994.92, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 799.32—802.32, London 275.79—276.59, Newyork 56.745—56.945, Pariz 221.77—223.77, Praga 168.20—169, Trst 269.90 do 298.90.

Belgrad. Amsterdam 2284—2290, Berlin 1355.0—1358.9, Bruselj 789.4—792.4, Budimpešta 961.92—994.92, Dunaj 779.8—802.8, London 275.70—270.50, Newyork 56.745—56.945, Pariz 221.97—223.97, Praga 168.20—169, Milano 297.03—299.03.

Curih. Belgrad 9.1275, Berlin 123.82, Budimpešta 90.55, Bukarešt 3.0825, Dunaj 83.05, London 25.2025, Madrid 73.15, Newyork 519.775, Praga 15.385, Sofija 3.75, Trst 27.1925, Varšava 58.275, Pariz 20.33.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 170 den., Ljublj. kreditna 123 den., Prastrediona 850 den., Kred. zavod 170 den., Veveče 125 den., Nihag Ruše 275—285, Stavbna 50 den., Šesir 105 de

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 407—408, kasa 407—408 (407), termini: 7. 408.50—410, 12. 423 do 425, 7% inv. pos. 83.50—84.50, 4% agrari 50.50. Bančni pap.: Hipo 202—204 (202), Poljo 16—16.50 (16), Hrv. 50 den., Kred. 98 den., Jugo 82—83 (82), Lj. Kr. 123 den., Medjun. 56 den., Prastred. 850—852.50 (850), Zem. 107.20 den., Obrt. 30 den., — Ind. pap.: Gutmann 207—210 (208), Slavonia 165

do 175, Slaveks 100—102 (100), Danica 135 bl., Sečerana 405—410, Osj. ljev. 200—210, Brog. vag. 140—150, Union 170—175, Isis 18 bl., Ragusea 495 do 510 (500), Trbovlje 470—475 (470), Vevče 122 den., Nar. šum. 32.40, Piv. Sar. 215 bl., Cen. 190 den., Jad. pl. 575 bl.

Belgrad. Izvozna banka 7650, Belgr. zadruga 7400, 7% inv. pos. 82.25—85, agrari 49.50—50.50, vajna škoda 405—406.75, 12. 423.75, Brod. dr. 600.

Dunaj. Don. sav. jadr. 81.95, Wiener Bankverein 22.05, Bodencredit 100.25, Creditanstalt 58, Escomptes. 21.50, Aussiger Chemische 235.50, Alpine 40, Trboveljska 58, Kranj. industr. 34.75, Leykam 6.75, Rima Murany 111.70.

Žito

Danes na naših domačih žitnih tržiščih kupčija ni bila posebno živahna, vendar so se cene dokaj držale. Opažati pa je vključno temu, da vpliv ameriških notacij, ki so še nadalje zelo čvrste in visoke, ni posebno velik na našem domačem trgu, kajti pri nas je videti precej izrazito tendenco k nazadovanju in le s trudom se višje cene še vzdržujejo. Tako notira gornjebačka pšenica še vedno 210, koruza je nazadovala na 215—217.50 na sremski in slavonski nakladalni postaji. Pšenična moka velja 310 za srednje bačko znamko. V Sloveniji je povpraševanje po blagu nekoliko večje kot v poslednjem času, ker so se zaloge začele prazniti.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene. Zaključen je bil en vagon pšenice. Tendence neizpremenjena.

Novi Sad. Pšenica bč. 207.50—212.50, gor. bč. pot. 210—215, bn., sr. 210—212.50; koruza bč. 215 do 220; moka 0 g 302.50—310.50, 2 282.50—292.50, 5 272.50—277.50, 6 260—265, 7 240—250, 8 140—150; otrobi bč., bn. 126—130. Tendence nespremenjena. Promet: 29 vag. pšenice, 1 ovsa, 11 koruze, 6 moke, 2 otrobov; skupaj 49 vagonov.

Živina

Dunajski prašičji sejem. (Poročilo tvrdke Ed. Saborsy in Co.) Priznanih je bilo 9454 pršutarjev in 3118 špeharjev. Iz Jugoslavije 291 pršutarjev in 1178 špeharjev. Cene za špeharje: najboljši 2.48, I. 2.42—2.48, II. 2.30—2.40, kmetski 2.30—2.40, najboljši 2.50. Pršutarji 2.35—2.50. Cena špeharjev je narasla za 3 groše, za pršutarje pa od 5—10 grošev.

Prireditve in društvene vesti

Občni zbor občekoristne stavbne zadruge Akademski dom v Ljubljani se vrši za leto 1928 v sredo dne 10. t. m. ob 17.30 v društvenih prostorih v Ljubljani, Miklošičeva c. 5. Dnevni red: 1. Odobritev zapisnika zadnjega običnega zbora; 2. Poročilo načelnstva in nadzorstva za l. 1928; 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1928; 4. Nadomestna volitev članov načelnstva; 5. Slučajnosti. Na občni zbor se vabijo s tem vsi člani zadruge. — Predsednik.

Program vrtno zabave drž. nameščencev, ki se vrši prihodnjo soboto v hotelu Tivoli, je jako pester. Koncertje in plesne točke bo svirala železničarska godba »Sloga«, poleg nje pa še jazz-band. Nastopilo bo v solo točkah več znanih pevcev, humoristov, recitatorjev itd. Na zabavi poje odlični kvartet Glasbene Matice (gg. Pečenko, Pelan, Skalar, Završan), tako, da bo poskrbljeno tudi za umetniški užitek. — Vstopnina za osebo 10 Din, za rodbino do 4 članov 25 Din, preko 5 članov po 35 Din. — Podrobnosti sledi.

Državni upokojenci, pozor! Društvo upokojenih javnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani je v juniju poslalo večini še neorg. upokojencev poziv na pristop. Pozivu se je odzvalo že dosejdašno število, vendar jih še precej pogrešamo. Zamudniki naj čim prej prijavijo pristop. Tisti, ki še niso dobili poziva, naj se obrnejo na društvo, ki jim ga takoj pošlje s položnic. Revizija uradniškega zakona je pred durni. Z njo bo tudi rešeno vprašanje pokojnin. Neuspehe naj si pripiše vsak neorganiziralec sam sobi.

Sveta življenje in vrvenje

Predpisi za angleške poslance

Pri letošnjih angleških državnoborskih volitvah je bilo izvoljenih mnogo poslancev, kateri prvič prestopajo prag čistilne spodnje zbornice v Westminsteru. Posebno od Labour Party, to je delavske stranke, je mnogo novincev. Marsičemu se imajo ti priučiti, preden bodo mogli brezhibno nastopiti na govorniški tribuni poslanske zbornice. Vsakovrstni predpisi, zgodovinsko tradicionalni običaji in procedure obstojajo, katerim se mora vsak poslanec pokoravati. Marsikateri bo n. pr. presenečen, ko bo zvedel, da svojega govora ne sme brati, pač pa mu je dovoljeno dva- ali trikrat se ozreti na svoj spis, da si »osveži spomin«. Kakor hitro pa se tega dovoljenja posluži večkrat, je že v nevarnosti, da ga speaker (predsednik) pozove k redu. Čudna je določba, da morajo vsi govori biti govorjeni v angleškem jeziku, kar pa je z ozirom na Irce, Škote in Valeščane tudi potrebno, sicer bi ti lahko govorili v svojih narečjih in večina zbornice bi jih ne razumela. Poslanec mora strogo paziti, da v teku svojega govora ne omeni imena katerega drugega poslanca. Označiti ga sme samo po njegovem družabnem položaju ali pa omeniti njegov volilni okraj. Tudi se ne sme v nobeni zadevi obrniti naravnost do poslanca, kateremu hoče kaj sporočiti ali ga vprašati. Pač pa mora vse to iti preko speakerja ali njegovega namestnika. Poslanci ne smejo v zbornici kaditi niti čitati

časopisov. Tudi brezpotrebna hoja po zbornici je zabranjena in neumestne opazke ter medklici tudi niso dovoljeni.

Dolga je lista besed, katere se ne smejo nikdar v zbornici izustiti. Med temi so: lažnik, denuncijant, podlež, morilec, hinavec, goljuf, potepuh, šuft itd. Čudno pri tem pa je, da je beseda damn (prokleto) dovoljena. Neki poslanec je nekoč dejal: »Ako so to posledice civilizacije, potem nazivljem to civilizacijo prokleto,« pa ga speaker ni pozval k redu. Seveda tudi pretepi niso dovoljeni v zbornici, a vendar se tudi sicer tako hladni Angleži spozabijo in ogrejejo in pred par leti se je celo neki kabinetni minister produciral kot jako dober boksar. Žalitev obeh zbornic, sodnikov, kraljevske hiše itd. se kaznuje z ukorom.

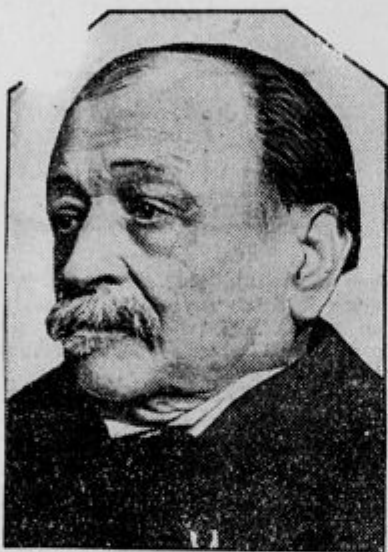
Dasiravno se morajo poslanci izogibati marsičemu, imajo pa zato mnoge privilegije, katerih drugi državljani niso deležni. Seveda imajo tudi prosto vozovnico prvega razreda, vabljeni so večkrat v kraljevi dvor v Buckingham in k številnim uradnim slavnostim, paradam, manevrom itd. Kar pa je za Angleža glavno, je to, da kot državni poslanec postane lahko član najelitnejšega kluba, kluba državnih poslancev ali kakor se imenuje s kratico M. P. (Member of Parliament), to je član parlamenta. Klub je pa za Angleža vse in v njem najde in ima vse.

Kralj suženj svojega zdravnika

Od začetka zadnje bolezni angleškega kralja je njegov prvi zdravnik lord Dawson prevzel vso odgovornost za zdravljenje. Razume se, da je moral imeti neomejeno avtoriteto in absolutno kontrolo nad življenjem bolnika. Službujoči zdravniki so natančno izvrševali naredbes lorda Dawsona. Ves dan je bil za angleškega kralja natančno razdeljen in pri tej razdelitvi ni bila brez pristanka Dawsona dovoljena nobena sprememba. V Londonu so se ljudje čudili, kako redko so kraljevi sinovi obiskali svojega očeta. Morali so vedno imeti dovoljenje Dawsona in ta je obiske le redko dovolil. Kar se tiče prehrane, so bili predpisi Dawsona silno strogi. Zdravnik še danes sestavlja jedilni list za kralja in če si kralj zaželi kako drugo jed, ostane vedno samo pri želji. Dolder lord Dawson ne bo prepričan, da je kralj popolnoma ozdravel in da je njegovo zdravstveno stanje normalno, ako bo zopet lahko prevzel svoje vladarske dolžnosti, bo moral kralj trpeti režim lorda Dawsona.

Kultura golote

V Budimpešti je mestni glavar vsem policijskim organom dal strogo naredbo, naj skrbijo, da se prepreči po izletnih točkah zunaj Budimpešte nerednosti ob solnčnih kopalnih. Prepovedano je solnčenje v samih kopalnih hlačicah. — Po italijanskih kopalniščih veljajo sedaj sledeči predpisi: Kopalni kostumi morajo biti tako prikriti, da telo res pokriva, da imajo tudi moški pokrito oprsje, in da ženske ne nosijo pretesne in preveč izrezane trikojne obleke. Izven kopalnišča (n. pr. v kopalniških restavrantih) je prepovedano hoditi v kopalni obleki... Radi bi slišali o takih predpisih tudi za naša kopalnišča v mestu in zunaj, kjer se zbira kopanja željno občinstvo. Koliko tožba smo že čuli, pa se nihče ne zgane. Zakaj se ne določijo poldnevi, ure za moške, ure za ženske? Zakaj se dopušča mladina v javna kopalnišča, da pase radovednost nad odraslimi, do skrajne meje razgaljenimi osebami!? Naj se zganejo vsaj oni, ki so v prvi vrsti odgovorni!

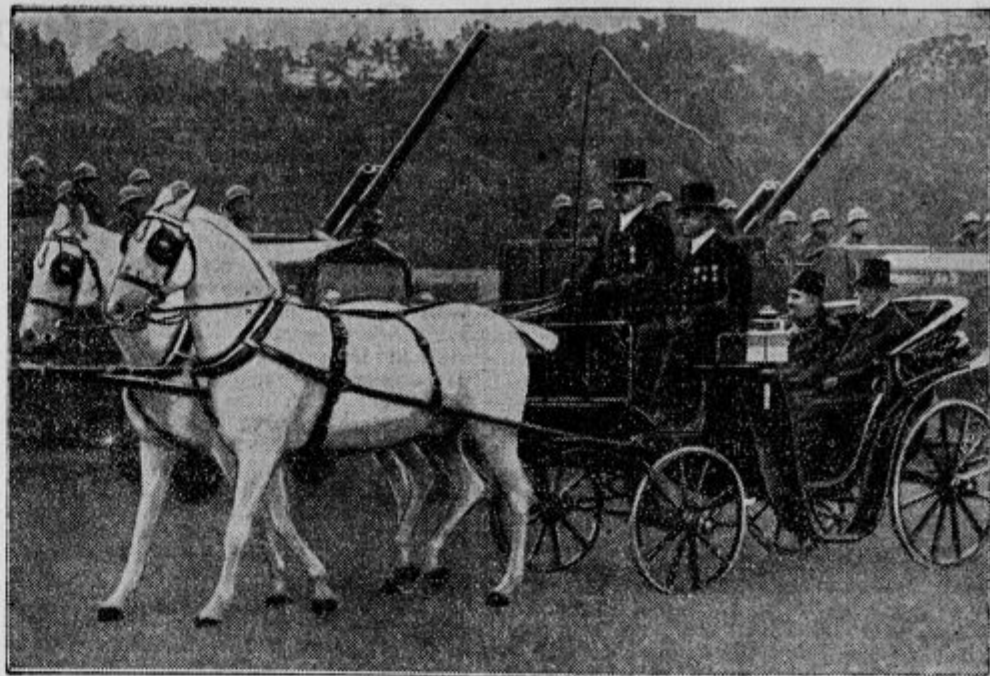

Georges Courteline, slavni francoski satirik, je v starosti 69 let umrl v Parizu. Njegova gledališka dela so znana po vsem svetu. Zadnja leta so mu morali odrezati obe nogi.

Vojvoda - strojevodja

Ko je nemški zunanji minister Stresemann v San Sebastianu vstopil v vlak, da bi se peljal k zasedanju sveta Društva narodov v Madrid, se je pri njem zgabil mož v plavi obleki, kakršno nosijo mehaniki. Trdil je, da je vojvoda Zaragoški in da ima nalog kot strojevodja pripeljati zastopnika Nemčije v glavno mesto Španske. Stresemann je mislil, da je to šala in se ni zmenil za moža. Čez nekaj časa je prejel Stresemann vizitko, ki se je glasila na ime vojvode Zaragoškega; pridejani so bili tudi vsi častni naslovi visokega gospoda. Sedaj so poprašali in na začudenje vseh sopotnikov zvedeli, da res vodi lokomotivo vojvoda in španski velikaš. Pri dohodu v Madrid je imel Stresemann priliko, da se je visokemu strojevodji zahvalil.

Visoki naslovi niso vedno v zvezi z bogastvom. Tudi vojvoda Zaragoški je bil brez premoženja. Nekega lepega dne pa se je poročil z gospodično iz severnošpanskega industrijskega ozemlja, ki je bila zelo bogata. Pa

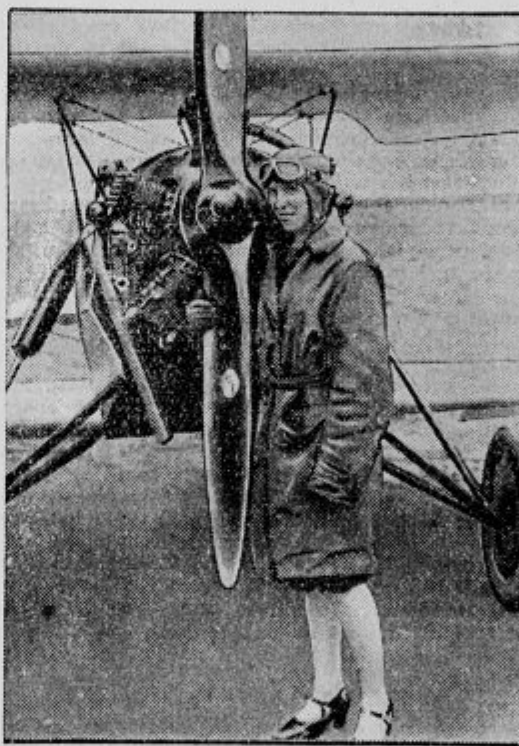

Egiptovski kralj Fuad se pelje s predsednikom češkoslovaške republike Masarykom k vojaški paradi v Pragi.

se je tudi zavedala vrednosti svojega denarja; mislila je, da sme čisto sama gospodovati v hiši. V svoji ošabnosti je moža in njegov vojski naslov čisto prezirala. Kljub vsem prednostim, ki jih je imel ženin denar, si je nekega dne dejal, da ima vse svoje meje in se je zopet osamosvojil. Poiskal si je poklic in ga tudi našel v karijeri mehanika pri železnici. Postal je strojevodja in je delj časa redno vršil svojo službo. Danes je neke vrste sekcijski načelnik pri Severni železnici. Semintja pa še vedno stopi na lokomotivo, da vodi vlak, v katerem se pelje kralj ali kaka druga odlična oseba.

Ameriški „kralj kave“ umrl

Na parniku »Homerick«, ki je vozil iz New-Yorka v London je umrl ameriški »kralj kave« James N. Jarvie, star 65 let. Jarvie je sedel po kosilu kakor običajno v svojem naslanjaču in dremal. Ko do večera ni vstal, so šli k njemu in videli, da je mrtev. Ta bogataš,

Ameriška letalka Viola Gentry je hotela postaviti nov trajnostni rekord v letanju. V megli pa je letalo zadelo ob drevo in strmoglavilo na tla. Letalka je težko ranjena, njen spremljevalec pa ubit.

čigar premoženje znaša več milijonov dolarjev je začel svojo karijero kot mlad pristaniški delavec. Kasneje je postal sluga na borzi, kjer se je spoznal z nekaterimi mladimi uradniki. Že po par letih si je s spretno spekulacijo pridobil večje vsote denarja. Od takrat mu je bila sreča trajno naklonjena in tako je Jarvie kmalu postal eden najbogatejših ljudi v New-Yorku.

Zadnji trenutek se je skesal

Te dni bi se imela na magistratu v Nijmegenu (Holandsko) vršiti poroka. V avtomobilih so se pripeljali ženin, nevesta in sorodniki. Izborna razpoloženja so stopili v magistratno poslopje in kmalu so se za ženinom in nevesto zaprla vrata sobe, kjer se vrše poroke. Izkazalo se je pa, da je ženinu manjkal važen dokument, brez katerega se poroka ni mogla izvršiti. »Le ne razburajte se,« je dejal ženin, ki je bil doma iz Lobitha. »Jaz grem hitro na pošto pogledat, če ni mogoče dokument že dospel... Bom takoj zopet nazaj.« Reče in se urnih korakov odstrani. V poročni sobi so ostali svatje in si na vse načine krajšali čas. Pozvonil je telefon in oglasil se je ženin. »Vražjega dokumenta še ni,« je dejal nevesti, »pa nikar ne bodi žalostna. Takoj bom vzel avto in se peljal naravnost v Lobith po dokument.« Uboga nevesta je seveda postala nervozna in je tiho ihtela. Pred magistratom čakajočim šoferjem so dali nalog, naj pridejo nazaj, ko bo poroka izvršena. Med tem so svatje potrpežljivo čakali.

Ni pa trajalo dolgo, ko je nevesto in svate presenetila vest, da se je ženin, namesto da bi se peljal v Lobith, podal v kavarno in prazni tam kozarček za kozarčkom ter vsakemu, ki ga hoče poslušati, zagotavlja, da nima niti najmanjše volje, naprtiti si zakonski jarem. To je izjavil tudi nevestini sestri, ki so jo z magistrata poslali v kavarno. Ko se je sestra vrnila na magistrat in povedala, kar je slišala, je vsa družba zapustila poročno sobo in šla peš domov. Avtomobili, ki so se čez nekaj časa zopet pojavili pred magistratom, so se morali odpeljati prazni.

Japonka Hitomi je postavila nov svetovni rekord v teku 200 m. Čas 24,7 sekunde (0,7 sekunde pod starim rekordom) je za žensko nekaj izrednega.

Smešnice

Moč navade. Gledališki blagajnik pri okencu poštnega urada: »Prosim, dvadnarske zuanke.« Uradnik, hoče odtrgati od pole ter vpraša: »Koliko?« Blagajnik: »Kar prve tri vrste mi dajte.«

»Moja žena je prejšnje čase zelo mnogo igrala glasovir. Toda, odkar so prišli otroci v družino, nima časa.«

»Kaj ne, v kakšno uteho so otroci.«

Žena: »Vsa sem iz sebe.« On: »Ja, kaj pa je že zopet?« »I, kaj, tvoj rojstni dan je danes, pa si pozabil iz mesta prinesiti kako darilo, katero bi ti dala.«

Pisatelj: »No, kaj praviš k mojemu romanu?«

Prijatelj: »Čedna knjiga. Kdo jo je pa vezal?«

Manifestacije v Berlinu proti versajski mirovni pogodbi. Ob priliki desetletnice podpisa versajske mirovne pogodbe so se 28. junija po celi Nemčiji vršile manifestacije, na katerih so protestirali proti tej pogodbi.

Za duha in srce

Zbrani spisi Iv. Cankarja

bi morali biti na prvem mestu v knjižnici slehernega Slovenca. Ivan Cankar ni samo največji pisatelj slovenskega naroda, ampak eden prvih pisateljev moderne Evrope sploh, ki v njem vidi enega svojih najgenialnejših oblikovalcev socialnega vprašanja v brezsmrtnem »Hlapcu Jerneju« in prevaja njegova dela drugo za drugim v vse svetovne jezike.

NOVA ZALOŽBA

je izdala dozdaj devet fino vezanih zvezkov Cankarjevih del, med njimi so: vse pesmi, veliko novel in črtic, romani: Na klanecu, Kriz na gori, Martin Kačur, Gospa Judit, Potepuh Marko, V mesečini, Nina, Tuji, Knjiga za lahkomišelnice ljudi, Življenje in smrt Petra Novljana, Hiša Marije Pomočnice ter drame: Jakob Ruda, Za narodov blagor in Kralj na Betajnovi.

Spisi Ivana Cankarja spadajo v vsako slovensko hišo. Naročajo se pri »Novi Založbi« v Ljubljani.

Praznik naše Talije

Belgrad, 1. julija.

Sezona je pri kraju, programi izčrpani. Belgradsko »Narodno pozorišče« je pred nekaj dnevi dalo svojo zadnjo letošnjo premijero, Mozartovo »Čarobno piščalko«. Čudno in zanimivo obremen je, da te eksotične in zelo lirčne Mozartove predsmrtne opere Belgrad ni še nikoli poslušal. Videti je bilo, da je Mozart prestolniškemu občinstvu všeč; vsaj po obiskanih tako sodi.

Ves pokonci je danes Belgrad. Jutri pridejo z vseh vetrov jugoslovanski in inozemski gledališki igralci vanj na jubilejni kongres svoje pred desetletni leti osnovane stanovske organizacije »Udruženje glumcev«. Tudi Slovencev bo prišlo precej; posebej iz Ljubljane in Maribora. To bo res impozantna manifestacija naše odrske kulture, ki bo dala vsaj bežen vpogled na desetišno naporno delo nazaj in bo obenem tih spomin na prve poprevratne dni, ko so najvidnejši med našimi odrskimi umetniki osnovali »Udruženje glumcev«, da bi na ta način laže dobojevali boj za pravice odrske umetnosti in zase. In ta boj, posebej se na finančnem polju, traja še danes. Pred leti se je več pokrajinskih gledaliških moralo združiti, da bi v finansijski suši mogla živeti. Ti potujoči ansambli so potem nastopali po vseh večjih krajih in se tako radi menjajočega se občinstva finančno zelo vzdrževali. Če je umetnost pridobila s tem, zelo zelo dvomim. Le to je morda bilo dobro, da so popularizirali umetnost tudi po onih krajih, kamor drugače njenega vpliva ni bilo. Razen za umetnost se je organizacija prizadevala za izboljšanje gmojnega položaja članov v mnogem, ki je uspela. Morda so vzrok nekaterih neuspehov nesoglasja, ki so tuptam vstala v društvu. Vidni mejniki desetletnega dela »Udruženja glumcev« so trije veliki gledališki kongresi iz prvih povojnih let (Belgrad 1919, Zagreb 1920, Ljubljana 1921); dalje strokovni gledališki listi, ki so jih posamezna gledališča izdajala »Maska«, »Gledališki list«, »Scena«, »Glumac«. Po dolgih debatah in nesporazumljenjih je prišlo 1. 1925 do podraževanja naših največjih gledališč. Igralci in sploh vsi pri odru zaposleni člani so avtomatično prišli pod uradniški zakon. Pripravlja se tudi poseben gledališki zakon.

Gledališki dnevi v Belgradu bodo trajali štiri dni (od 2.—6. julija). Poleg ožjih društvenih debat in sestankov ima kongres tudi drugi namen: pokazati hoče prestolnici, kaj premore naša gledališka umetnost in kaj zna. Program proslave je zelo pester. Zagrebčani in Ljubljančani bodo dali eno skupno »Zrinjski« in po dve zasebni deljeni predstavi (enkrat v Veliki zgradi, enkrat v Manešu). Ljubljana nastopi s Klabundovim »Krogom s kredo« in s Shakespearejevo »Ukročena trmoglavka«. Proslavi bodo pripomogla vsa večja belgradska pevka društva. Tudi druge kulturne in prosvetne organizacije bodo poslane zastopnike. Posebej pričakuje »Udruženje glumcev« odposlancev

tujih velikih gledališč iz sosednjih držav. Tudi več izletov je na programu (Smederevo, Avala). Zabavna bo šateta igravcev po Belgradu in pa nogometna tekma. Svojevrsna zanimivost bo »Veliki bohemski večer«, ki ga priredi organizacija v dvorišču pri »Kleridžesu«.

Belgrad je pripravljen. Kot je bil prejšnjo nedeljo, ko je ob petinsedemdesetletnici »Prvega belgradskega pevkega društva«, ki ga je naš slovenski skladatelj Jenko Dvayset let vodil, sprejel številne goste iz vseh delov države. Morda še bolj. Saj napovedujejo prihod čez 2000 odrskih ljudi.

Tone P.

Molitev. Tomaž Michels je prevel čudovito knjigo »O molitvenem življenju«, ki sta jo spisala Jacques Maritain in njegova žena Gertrude (»Vom Leben des Gebetes«). Maritain je eden najboljših katoliških pisateljev mislecev moderne Francije; njegova žena mu je dostojna družica in sodelavka. V navedeni knjigi učita pisatelja, kako je na podlagi sv. Tomaža mogoče inteligentno, ki mora živeti in delati v svetu (mišljeni so duševni delavci) živeti z Bogom tiho in enotno notranje življenje. Cena 4 M.

Dušno pastirstvo. Župnik dr. Konrad Metzger (Breslau, Borgmeyer, 452 strani) nam pripoveduje, kako je praktično pastiral v duhu katoliške akcije. Njegova temeljna misel je, da treba farno občestvo spremeniti v dom duše, da je treba ljudstvo vzgojiti za farno življenje, da je treba vzgojiti modernega katolika v samostojno religioznost. Knjiga ni namenjena samo duhovniku, ampak tudi laiku, ki hoče v dušnem pastirstvu pomagati.

Bogoslovna predavanja za laike. Dr. Walemar Gurian, znan katoliški nemški kulturni delavec, piše v »Schrötte der Zeit« od 19. maja 1929, da naše strokovno izvrstne bogoslovne fakultete nimajo vpliva, ki bi segal preko njihovih slušateljev duhovnikov, čeprav se vršijo javna predavanja tudi za slušatelje ostalih fakultet. Treba bi bilo prirediti predavanja in držati kurze na univerzah, kjer bi se vsa bogoslovna vprašanja obravnavala po vsebini in obliki tako, da bi bila primerna tudi za laike in jim koristila, dočim so predavanja za duhovnike pač prirojena za le-te. Da bi laiki tako predavanja radi poslušali, dokazujejo n. pr. verskoznanstveni kurzi dr. Lutzja v Bonnu. Čas katoliške akcije bo sam po sebi dovedel do tega, da bodo bogoslovne fakultete posredovale znanje o božanstvenih stvarih tudi laikom-inteligentom, da se dostojno pripravijo za svoj laično-svečeniški poklic v modernem življenju.

Franc Ksaver Križman, izdelovalec orgel. (Skica njegovega življenja ob 200 letnici njegovega rojstva. Zagreb 1928. Tiskala nadbiskupska tiskarna. Spisal dr. Josip Mantuani. Znani naš umetnostni zgodovinar in glasbeni estetik se je spomnil slavnega orglarskega mojstra in slovenskega rojaka Križmana ob 200 letnici njegovega rojstva. Knjiga šteje 62 velikih strani in opisuje na podlagi izvirnih listin življenje in delovanje tega nadarjenega moža duhovskega stanu. Franc Ksaver Križman je bil rojen v Rihenbergu na Goriškem 22. oktobra 1726 in se šolal na jezuitski gimnazij v Gorici. Posvečen 1. 1750 v mašnika se je kmalu popolnoma posvetil izdelovanju orgel ter postal s časom najslavnejši mojster te stroke v Avstriji. Teorijo si je pridobil v šoli francoskega jezuita Dechales, praktično pa se je izuril pri dalmatinskem duhovniku Nakiću. Izdelal je celo orgel na Slovenskem, njegov največji, lahko rečemo orjaški umotvor pa so orgle v trgu Sv. Florijana v Zgornji Avstriji, s katerimi se ponosa še dandanes ondolna samostanska cerkev, saj je postala prav vsled tega svetovno znana. Postavljene so bile leta 1778. Imajo tri manuale in pedal, 74 spremenov ter cel arzenal piščal, 5230 po številu. Tako delo si človek težko predstavlja, ako ga ni videl. Vse to je izvršil Križman s svojimi pomočniki v ročnem obratu, ne s stroji. Križmana so sicer omenjali že razni pisatelji, domači in tuji, toda le toliko, kolikor so slučajno izvedeli o njem. V kritično preiskavo o Križmanovem življenju in delovanju se je poglobil šele dr. Jos. Mantuani, ki je podal vse svoje izsledke z izvirnimi listinami. Hvaležni smo mu, da je tako ohranil naš zgodovini mojstra-rojaka.

Poizvedovanja

Zgubljeno je bilo na trgu v Šiški 200 Din. Pošten najditelj se prosi, naj odda denar na stražnico v Šiški.

Maribor

»MONTE CARLO« BREZPOSELNIH.

Maribor, 2. julija.

Tudi Maribor ima svojo posebnost. Brezposelnih in delamrznih moških so imeli dosedaj svoje vsakdanje zbirališče pod rotovžem. Imeli so dvojni posel: Ali so nadlegovali z beračenjem mimoidoče, ali pa so se kar pred očmi policije spravili na kartanje tam v kotu v pritličju častite mestne hiše. Kadar niso imeli »špilavci« drobiža, so igrali za raztrgane klobuke ali ostanke čevljev. Največkrat pa so igrali kar za klobute in batine. Dotični, ki je imel v igri smolo, je moral »držati« in vsak od soigralcev mu je imel pravico pripeljati večji klobut, kolikor je izgubil iger. Navadno je iz vsega tega nastal pretep in policija je tem malomarnežem v mariborskem Monte Carlo morala preskrbeti brezplačno prenočišče. Včeraj je policija napravila konec pohajkovanju pod rotovžem in je 15 članov te družbe aretirala.

□ Umrla sta: Sluga Ljudevit, strojevodja v pokolu, star 68 let. Zadel ga je srčna kap. Pogreb bo v sredo, 3. julija ob pol 6 popoldne iz mrtvašnice v Studencih na pokopališče istotam. Felč Franc, posestnik v Zgornjem Radvanu št. 24, star 80 let, pogreb v četrtek, 4. julija ob 4 popoldne iz hiše žalosti na pokopališče v Radvanju.

□ Komisar mariborske oblasti dr. Josip Leskovec je nastopil včeraj 14-dnevni dopust in v tem času odpadejo vsi sprejemi na oblastnem odboru. Gospoda komisarja nadomestuje g. ravni. Gračnar.

□ Prebivalci Melja želijo, da bi se mestni avtomobilus-promet razširil zopet do kraja Melja. V polje bo frekvenca na tej črti gotovo tako velika, da se bo izplačalo podaljšati prog do »zelenega travnika«.

□ Ponarejeni bankovec za 100 Din se je pojavil te dni v Mariboru. Bankovec je silno slabo izdelan in se že na prvi mah opazi, da je ponarejen. Izdelovatelj ga je še namenoma pomazal. Ako še kdo dobi kak tak bankovec, naj to takoj prijavi policiji.

□ Sprememba posesti. Znano lepo urejeno veleposstvo »Prosek-dvor« v Brestnici pri Kamnici, prej last dr. Rudolfa Franz, je kupil od sedanjega lastnika g. Weinbergerja g. Uršič iz Zagreba za 800 tisoč Din. Posestvo je eno najlepših v mariborski okolici.

□ Napredovanje v policijski službi. Iz III-3 v III-2 sta napredovala okoliška nadzornika policijskih agentov Jurij Smodej in Ljudevit Macarol. Obadva sta nastavljeni pri mariborskem policijskem komisarijatu.

□ Dobro kupčijo imajo letos v Mariboru zastopniki avtomobilnih podjetij. Samo trdka »Triumphauto« (g. inž. Keršič) v Franciskanski ulici je že prodala okoli 30 avtov. Istotako g. Karl Robaus kot zastopnik »Ford« (v Gospodarski banki). Kočije in vozovi s konjsko vprego izginjajo tudi na deželi.

□ Popravek. Novoimenovani član občinskega sveta v Mariboru g. Rupert Pivec nas prosi, da popravimo notico v »Slovenec« od 28. junija. On se ne piše Pirc, kakor se je pisalo, ampak Pivec. Tudi ni imenovan za občinskega svetnika, ampak za odbornika.

□ Občni zbor društva orožniških vpokojencev »Podružnice v Mariboru« se vrši dne 14. julija 1929 v Studencih pri Mariboru v gostilni Senica. K obilni udeležbi uljudno vabi — odbor.

□ Poskus samomora. Dne 1. julija ob 19 si je 35-letni v Šikolah stanujoči posestnik Ivan Vuk, hotel se usmrtiti, prerezal z britvijo vrat. Vzrok samomora neznano. Sodi se, da so krive družinske razmere. Prepeljali so ga v bolnico v Maribor. Rana je smrtonosna. Vuk je ves čas v nezavesti.

□ Nezgode. Dne 1. julija ob 22 je padel 38-letni v Gozdni ulici 18 na Pobrežju stanujoči Ignac Parterschlager raz skednja ter si je hrbenico tako hudo poškodoval, da ga morali prepeljati v bolnico. Zdravniki dvomijo, da bi kdaj okrevaj. — Ob 17 je bil pri mestnem avtobus-prometu uslužbeni pomožni delavec Ivan Jelen pri popraviljanju avtobusa občutno ranjen. — 17-letna, v Orožnovi ulici 3 uslužbena služkinja Lizika Zentrichova je 1. julija popoldan sekala drva ter se vsekala v levo roko in si skoro dočela odsekala palec. Jelen kakor tudi Zentrichova sta iskali pomoči pri rešilnem oddelku.

Celje

□ Ljudska knjižnica Katol. prosvet. društva v Celju se je svoj čas obrnila na več naših prijateljev v Celju s prošnjo, da ji darujejo knjige. Na te prošnje je knjižnica res prejela nepričakovano število lepih knjig. Mnogo onih, ki smo jim prošnje poslali, je takrat objavilo, da bodo knjige darovali kasneje. Dovoljujemo si jih vljudo opozoriti na to obljubo, ki tudi dela dolg. Knjižnica in številni njen krog čitateljev bo plemenitim darovalcem za velikodušno naklonjenost znal biti vedno hvaležen.

□ Ciril-Metodov kres. Celjski študentje »Sv. tove« zažgo tudi letos na predvečer sv. Cirila in Metoda običajni kres na Gori Oljki. Letošnje kresovanje bo dobilo še poseben sijaj ob bengaližnem ognju. H kresovanju iskreno vabijo prav vse, z vročo željo, da zažare v vseh sredi kresov sv. Cirila in Metoda ter da se vsi posebno vnamemo za dodščino svetih slov. blagovestnikov.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sreda, 3. julija: 12.30 Reproducirana glasba. 13.30 Glasovna napoved, borzna poročila, reproducirana glasba. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 18.30 Priloge, radio-tekla. 18.30 Koncert Radio-orkestra: Translatur: Poročni sprejodi v Lilliputu, Opatoviteky: Pisen z Rivieri, Lortzing: Car in tesar Ondraček: Es-As polka, Thomas: Romanca iz opere »Mignon«, Kalman: Cirkuska princeza. 20.30 Antologija slovenske lirike, ravn. Bratina. 20.30 Večer Radio-kvarteta: B. Smetana: Češki plesi: a) Souvenir de Boheme, b) Cibuljka, c) Polka, Fr. Kreisler: Starodavni plesni napravi: a) Rožmarin, b) Bol ljubezni, c) Radost ljubezni, Johann Strauss: Vino, žena, petje — valček, Wagner Wilhelm: Parsifal parafraza (za violino in klavir, prof. Jeraj). A. Dvořak: Bagatelle za dve violini cello in klavir, M. Bruch: Kol-Midrei (Cello-solo, Feršnik), Margis: Valse Blue, J. Hubay: »Bajka« (Vijola solo, prof. Jeraj), Massenet: Elegija, A. Dvořak: Valček, Ga. Medvedova poje ciklus Schumannovih del: Dichterliebe. 22.30 Glasovna napoved in poročila.

Drugi programi:

Sreda, 3. julija.

Belgrad: 12.45 Radijski kvartet — 20 »Javne otroške knjižnice in njih pomen« — 20.25 Poslovilni koncert tamburaškega zbora vojvodinskih studentov — 21.25 Branje iz del Meroz-kovskega — 21.55 Dnevne vesti — 22.05 Radijski kvartet. — Zagreb: 13.15 Plošče — 20.30 Prenos iz Ljubljane. — Praga: 11.30 Plošče — 12.20 Koncert 16.30 Koncert — 19.30 Prenos iz češke filharmonije: Koncert. — Stuttgart: 12. Promenadni koncert — 16.15 Popoldanski koncert (ruska glasba) — 20.30 Koncert erfurtskega motetnega zbora — 20.45 Pester večer. — Toulouse: 12.45 Koncert (dunaj. orkester) — 15.30 — 15.15 Solistični koncert — 13.30 Tango s petjem — 20.30 Koncert vojaške godbe — 20.45 Harmonika — 21. Izbor iz »Hoffmannovih pripovedk«, opereta v štirih dej., ugl. Offenbach — 21.45 Plesna godba. — Katowice: 16.30 Koncert — 18. Poljuden koncert — 20.30 Večerni koncert, prenos iz Varšave. — Rim: 13.15 Trio — 17.30 Popold. koncert — 21. Koncert instrumentalne in vokalne glasbe. — Berlin: 17. Mladina ob mikrofonu — 17.30 Zabavna glasba — 20.30 Koncert, nato plesna godba, oddajanje slik. — Dunaj: 11. Dopoldanska glasba — 15. Oddajanje slik — 15.45 O hrepenenju »Afrike. Zamorska lirika — 16.30 Mladinski teater: »Abraham Lincoln« — 19.30 Potujoči mikrofoni: Pred panjem čebel — 20. Albert Ehrenstein čita iz svojih del — 20.35 Ljubljana in plesna pesem v življenju narodov. Nato večerni koncert, oddajanje slik. — Milan: 11.15 Plošče — 13.35 Jazz — 16.30 Otroško petje — 20.25 Lahka glasba — 21. Koncert kvinteta. — 22.10 Lahka glasba. — Budapest: 9.15 Koncert tria — 12.05 Koncert — 17.40 Operetna glasba — 19.40 Čelo-koncert — 21. Wagnerjeva glasba — 22.10 Ciganska kapela.

Naše dijaštvo

Slovenska dijaška zveza vabi vse svoje tante in dekleta ter njih mlade prijatelje na svoje prireditve v počitnicah 1929. Za vse slovensko katoliško dijaštvo se vršita v letošnjih počitnicah dve zborovanji, eno na severu, drugo na jugu Slovenije. Tako se bo mogel vsak in vsaka iz naše mlade družine — akademik, srednješolac in dijakinja — zares udeležiti vsaj enega našega zborovanja. Za dekleta se vrši posebno zborovanje na Dolenjskem. Za ožji krog fantov in deklet, ki žutijo v sebi posebno poslanstvo med brati in sestrami, se vrši po teh treh zborovanjih v sredini Slovenije osrednji sestanek, ki naj poda zaključke počitniškega dela in osnove za delo v prihodnjem šolskem letu. Kdor je naš in kdor le količkarj more, naj si čas počitnic uredi z ozirom na naša zborovanja. Na svidenju Sreče na poti Bog z nami! — Prijave (po dopisnici) za prvo zborovanje na severu pri S. Lenartu v Slov. gorah v dneh 12. do 14. t. m. sprejema Franjo Sattler, cand. iur., Sv. Barbara nižje Maribora in to do 5. julija. Za drugo pa, ki se vrši pri Novi Štifti nad Ribnico v dneh od 19. do 21. t. m., Maks Rak, akademik, Ljubljana, Miklošičeva cesta 5, in to do 10. julija. Podrobnejši načrt zborovanj objavimo te dni. — Odbor.

T. C. Bridges:

Na pomoč!

Roman.

Na vrhu čeri opazi Jim postave, ki so se premikale semtertja ter jih pokaže Samu. Sam jih nekaj časa opazuje, nato pa reče: »To niso Hula, ampak Indijanci!«

67. Solnce iz draguljev.

Ko so prišli v dolino, se Greg odtrga od družbe ter steče velikemu, mlademu možu naproti, ki je bil oblečen v modro hulaško tuniko, pa so njegov suhi rujav obraz in sive oči razodevale Angleža.

»Evo nas, Alan!« zavpije Greg; »in prinesli smo ti bencin, ki si ga tako težko čakal.«

Alanu Uptonu obraz kar posije. »Junak!« veselo vikne in stisne bratrancu roko. »Zdaj bomo pa že pokazali tem zverinskim Bakairam tam gori! In tu je stric! To je pa gotovo Jim, ki sem z njim že tolikokrat govoril pa ga še nikoli nisem videl. Tudi Sam! No, vidite, da vas vse dobro poznam,« reče in se prijazno nasmehne.

»Tale tukaj je pa Andy,« pripomni Amerikanec in poda roko, ki mu jo Andy prisrčno stisne.

Gadsden in njegova družba so ostali zadaj, zdaj pa stopi Gadsden sam naprej in Alan ga ostro pogleda. Profesor pošepeta svojemu nečaku nekaj besed in Alanov obraz dobi trde poteze. Gre torej k Gadsdenu in mu reče brez ovinkov:

»Mr. Gadsden, vem, da se imam samo vam zahvaliti, da ste rešili mojega strica Bakairov in sem vam tudi hvaležen. Nikakor pa ne morem reči, da sem vasel, ko vas vidim tukaj.«

»Si tudi nikoli nisem domišljaj, da boste,« odvrne Gadsden. »Vendar pa vidite, da sem pač tukaj in Mr. Thorold ve, čemu.«

»Jaz tudi,« odgovori Alan odsekano; »in če se boste zadovoljili s tem, da dobite toliko zlata, kolikor ga vi in vaši ljudje morejo nesti, vam bomo željo izpolnili. Povem vam pa tudi popolnoma odkrito, da nikakor ne maram, da bi se vtikali v zadeve ljudstva, ki biva v tej dolini.«

»Mogočno govorite, mladi mož,« reče Gadsden rezko; »toda dal sem svojo besedo in kakor hitro dobim zlato, bom izginil.«

»Dobro,« reče Alan. »Pojdite torej z nami vred v mesto in jutri vam bom priskrbel zlata.«

Alan jih je peljal v mesto; družba njegovega strica ga je spremljala, Gadsden pa ji je s svojimi ljudmi sledil.

»Prav žal mi je bilo, da vam nisem mogel priti naproti,« reče Alan stricu. »Almeida in jaz namreč ne smeva niti za kratek čas pustiti tega naroda Hulov samega. So najljubeznivejši narod, vprav očarljivi, v stiski pa si ne znajo prav nič pomagati in vendar nas neprestano strašijo Bakairi, ki hočejo priti v dolino nad nas. Sami ste videli, da se je tem zverem že posrečilo, zasesti gorenji del doline južno od mesta.«

»Videla sva jih s Samom na onihle čerih,« dostavi Jim.

»Da,« reče Alan, »in neprestano poskušajo priti po vrhove v dolino. Almeida ali pa jaz morava prav vsako noč stati na straži, da jih zadržujeva in ta naloga nama postaja že jako naporna.«

»Toda ali ni nobene druge poti sem dol razen po vrhove?« vpraša profesor.

»Pač,« odvrne Alan. »Je tudi predor, pa je k sreči prav tako dobro zavarovan kakor ta, ki ste vi prišli

skozenj. Bakairi pa so se kar zagrizli v misel, da morajo tod priti dol in zasesti še spodnjo dolino. Potem bodo naredili Hula za sužnje in jih prisilili, da obdelujejo vso dolino v njihovo korist.«

»Ali jih boš pa mogel zadrževati?« vpraša njegov stric. »Ali jih boš mogel odgnati?«

»Da,« odvrne Alan samozavestno. »Zdaj ko ste mi prinesli bencin, sem popolnoma prepričan, da bom stvar izvršil. Toda svoj načrt vam povem pozneje. Zdaj vas moram predstaviti llaaku, velikemu duhovniku. Je krasen starček in moj zaupen prijatelj.«

Prišli so do mestnih vrat in Greg pomigne Jimu.

»Jim, glej te stebre! Kakor vhod v Britski muzej!«

»No, vidite duhovnika,« reče Greg. »Prav je povedal Alan: krasen starček je.«

Duhovnik res ni bil visoke postave pa vendar lep starček z blestečo belo brado in začuda čistimi modrimi očmi. Govoril jim je dobrodoščilo, čeprav seveda potniki niti ene njegove besede niso mogli razumeti; nato pa jih je peljal preko velikega trga do ogromnega templja, ki je bil videti kakor da bi bil na trg počenil. Za njimi pa je šla množica, ki je šla tri- do štiri sto ljudi.

»Nekakšna dvorana,« reče Andy, ko vstopijo. Nato pa naenkrat utihne, prav tako pa tudi vsi drugi; obstali so kakor vkopani in strmeli, kajti takega čuda niso videli še nikoli nikjer! Na steni nasproti vratom je visela okrogla plošča iz čistega zlata in vsi so takoj spoznali, da predstavlja solnce. Iz plošče pa je izhajalo sedem velikih žarkov in vsak je imel drugačno barvo. Prehajale so od najtemnejšega karmina do najbledejšega rumenila. Nad ploščo pa je neko okno zbiralo solnčno luč ter jo metalo na to čudo in žarki so žareli s takim sijajem, da je kar jemalo vid in skoraj ni bilo mogoče gledati v to bogato luč.

Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 25. zvezek: Hagard, Hči Cesarja Montezume. 32 Din, vez. 42 Din. — 26. zvezek: Lorenzini, Storček in njegovo burkasto življenje. 14 Din, vez. 27 Din. — 27. zvezek: Hagard, Otrci solca. 24 Din, vez. 32 Din. — 28. zvezek: Hagard, Kleopatrina. 28 Din, vez. 40 Din. — 29. zvezek: Savinšek, Izpod Golice. 30 Din, vez. 42 Din. — 30. zvezek: Steniewicz, Na polju slave. 28 Din, vez. 40 Din.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349. Tel. št. 23-28.

F. ČUDEN
Prešernova ulica 1
LJUBLJANA.

Poročni prstani.

Službe iščejo

Trgovski pomočnik
mlad, več mešane stroke, želi svojo službo prenesti v mesto, ali na deželo. Naslov v upravi lista pod št. 7105.

Vzgojiteljica
z enoletno prakso na otr. vrtcu, z odličnim uspehom, želi primernega mesta. Naslov v upravi pod št. 7146.

Vzgojiteljica
z enoletno prakso na otr. vrtcu, z odličnim uspehom, želi primernega mesta. Najraje pri nemški družini, da bi se izurila v nemščini. - Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 7147.

Službo dobe

Pekovski pomočnik
prva moč, ki je v vsem pecivu izvežban in popolnoma zmožen obrat parne pekarnice samostojno voditi, se sprejme. - Ponudbe na oglasni oddel. »Slovenca« pod št. 7006.

Mizar. pomočnika
mlajšega, sprejem takoj. Franc Logar, železniki št. 137.

Več dobrih zidarjev
sprejem v delo: Gradbeno podjetje Miroslav Zupan, Ljubljana, Vošnjakova 6.

Učenca
za trgovino z mešanim blagom - sprejme takoj: Anton Lavre, trgovec v Slovenjgradu.

Učenca
z dobro šolsko izobrazbo sprejem takoj v trgovino z mešanim blagom. - K. Bevc, Guštanj.

Šivilje
sprejme in v perilu izučene, z daljšo prakso, sprejem za entlanje in ažur v stalno službo takoj. - Naslov v upravi Slovenca pod št. 7122.

2 mizar. pomočnika
sprejem takoj. Ponudbe na Rudolf Kuhar, Mokronog, Dolenjsko.

Dve dekli
za kmetijsko delo, in eno mlekarico sprejem. Dopise na upr. »Slovenca« pod šifro »Kmetija«.

Več dobrih zidarjev
se sprejme za dela pod streho pri zgradbi nove šole v Novem mestu.

Trg. pomočnica
začetnica, dobra računarka, prvovrstna prodajalka, izvežbana v konfekciji in manufakturi ter stanujoča pri starših v Ljubljani, se sprejme. Le pismene ponudbe na: F. in I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

Več natakarič
za soboto dne 6. julija se išče za Hotel Tivoli.

Prvo sobarico
ki mora biti izučena šivilja, išče boljša družina. Ponudbe s fotografijo in spricvali je poslati na naslov g. Stevan Deretič, Beograd, Bitolska 70-V.

Učenko
za šivanje, ki je dovršila 2 razr. mešč. šole, sprejem. N. Bianchi, Sv. Petra cesta 44-L.

Stavbnege polirja
sprejem. - Naslov pove uprava Slov. pod št. 7168

Žagarja
zanesljivega in treznega, iščem za takojšen nastop. Plača po dogovoru. Stanovanje na razpolago. - Javiti se je pri Ivanu Zupan, Kovor 9, p. Tržič, Gorenjsko.

Dva vajenca
se sprejmeta za kleparstvo in vodovodno instalacijo. - Mihelič in drugi, Ljubljana, Dunajska c. 41.

Prodajmo

Gostilničarji, pozor!
Prodajmo 300 hl jabolčnika, sladkega, po 3 Din, franko Pesnica. Ponudbe na Ivana Ribič, posest, Sv. Jakob v Slov. goricah.

Dva psa bernardinca
eden star 3 mesece, drugi 1 leto, se vsled smrti lastnika takoj prodajata. Poizve se v trgovini A. Zibert, Kongresni trg.

Kupimo

Hišo
s trgov. lokalom v okolici Maribora ali blizu cerkve, kupim. Naslov: Elza Streha, Slivnica pri Mariboru.

dr. Ivan Pregljevi izbrani spisi
priznato tako po vsebini kakor po opremi na prvem mestu. Vsak zvezek stane broširan Din 45— elegantno vezan Din 60—. **Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.**

Pouk

Christofov učni zavod
ki obhaja letos 25 letnico svojega obstanka, vpisuje ves mesec julij vsak dan na Domobranski cesti 7. Vpisnina 10 Din, šolnina nizka, revni, pridni gojenci imajo popust. Zavod preskrbi gojencem službo.

Pozor, društva!
Katera godba želi dobre kapelnika, učitelja za vse pleh-instrumente? - Ponudbe na upravo pod »Dobra godba«.

Objave

Izjavljam
da so vsi očitki, iznešeni glede Vodenav Janeza, uslužbenca v Zidanem mostu, neosnovani in se mu zahvaljujem za odstop od tožbe. - Gornji grad, 27. maja 1929. Jože Jošt, Križ.

Javna dražba.

V torek 9. t. m. ob 10 dopoldne se prodaja prostovoljno dražbi

hiša v Trebnjem
(Dolenjsko)

izvrstna za trgovino in gostilno.

Vnajem

Trgovino
z mešanim blagom dam v najem v lepem mestu na Gorenjskem. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 7084. Priložiti znamko.

Veleposestvo
v hiši gostilna in trgovina, se odda z vsem inventarjem in najem. Franja Bostič, Sv. Jurij pod Kumom, Zagorje ob Savi.

Stanovanja

Prazna soba
solnčna, z elektr. razsvetljavo, se takoj odda. - Zelena jama 230.

Soba
se odda na Ižanski cesti. Naslov v upr. pod št. 7161.

Stanovanje
večje (4-5 sob in pritlikline) v Ljubljani ali bliž. okolici, iščem za takoj ali za mesec september. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »4-5«.

Posrestva

Vinska veletrgovina
vpeljana, stalni odjemalci, »Lagerfässer« in transportni raznih velikosti, skupno 2500 hl, komplet kletni inventar, aparati itd. Vse 160.000 Din. »Posredovalec« - Dalmatinova ulica 11.

Razno

žimnice

modroce, posteljne mreže, želez. postelje (zložljive), otomane, divane in dr. tapetniške izdelke dobite najceneje pri RUDOLFU RADOVANU, tapetniku, Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma).

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri **A. & M. Zorman** Stari trg 32, Ljubljana.

Foto Holynski

Ljubljana, Dunajska c. 6. Solidno delo! Nizke cene!

Vinski špirit za vlaganje sadja, delikatesa.

Josip Vitek
Ljubljana, Sv. Petra c. 13

Lanene tropine
in druga krmila nudi najceneje **A. VOLK, LJUBLJANA** Resljeva cesta 24. elektr. trgovina zita in mlev. skih izdelkov

Na obroke

brez poročstva ali garancije nudimo blago za moške in damske obleke in perilo. - Zahtevajte brezobvezno potnika domov, tudi na deželo. Pišite pod »Razprodaja« na upravo lista.

V Cirkvenici

je sestanek slovenskih izletnikov in letoviščarjev v edinem slovenskem Pensionrestavrantu »Triglav«, kjer postreže Slovenec Makso Reš z elegantnimi sobami, prvovrstno kuhinjo, vini in vedno svežim pivom po zelo solidnih cenah. Krasen razgled na morje. Priporoča se Makso Reš, restavrat.

Vse vrste moko

iz najbolj. banaške pšenice dobavlja po najnižjih cenah Fran JUVAN, valični mlin, Sred. Gameljne, p. Sent Vid nad Ljubljano. Zahtevajte cenik. - Solidna postrežba.

KORUZO za SEJANJE in GRAHORO

ima na zalogi **FRAN POGAČNIK** Ljubljana, Dunajska c. 36.

Pljučal

Pljučne bolezni ozdravi dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat-Lungenheilanstalt) Sečovo, železniška postaja Rogaska Slatina.

„Hermetic“

najboljše steklenice

za konserviranje sadja dobavlja

„ČEHOSTAKLO“

Ljubljana, Romenskega ulica 20

Tovarnarji sodavice in likerjev kakor tudi brezalkohol. pijač nabavljajo svoje potrebe etra in esene pri **DESTILERIJA d. d.** Prva jugoslovanska tovarna esene za rum in likerje, eternege olja in etera **ZAGREB B. cesta 35 - Poštni predal 143** Ceniki in novodila brezplačno. - Zastopstvo za Slovenijo pri tvrdki Emerik Zelinka, Ljubljana 7

PHILIPS

PHILIPS NORMALSERIE PHILIPS WUNDERSERIE PHILIPS SUPERSERIE

PHILIPS

ZAHTEVajte PRI VAŠEM RADIO-TRGOVCU

Glavna zaloga:

Za Slovenijo, Dalmacijo, Slavonijo, Hrvatsko, Bosno in Hercegovino, „NORIS“ k. d., Zagreb, Gundulićeva 26.

Za Srbijo, Črno Goro, Vojvodino in Srem, „VIKING“ k. d., Beograd, Knežinske Ljubice 6.

Razpis.

Trg Žužemberk razpisuje napravo novega vodovoda za trg Žužemberk.

Potrebne načrt in ponudbe je vložiti najkasneje do 31. julija t. l. pri trškem predstojništvu, katero daje tudi tozadevna pojasnila.

V Žužemberku, dne 1. julija 1929.

Trško predstojništvo.

Razpis

mizarskih del notranje oprave novega šolskega poslopja v Zg. Šiški.

Načrti in vse potrebne informacije se dobe pri stavbnem vodstvu od 2. julija 1929 dalje v novi šoli v Zgornji Šiški.

Pravilno kolkovane ponudbe z vadijem je vlagati do vstetega 8. julija 1929 v občinski pisarni v Zgornji Šiški.

Krajevni šolski odbor v Zg. Šiški.

Za slikanje sob itd.

z najmodernejšimi vzorci, po jako solidnih cenah — se priporoča cenjenemu občinstvu

ADOLF ZELNIK, slikar
LJUBLJANA - Ižanska cesta 26.

Prosim, naročite po dopisnici, kje naj se oglašim.

Za solidno izvršitev jamčim!

✠ Žalostnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljani oče, stari oče in brat, gospod

FRANC KANDARE

zasebni uradnik

dne 2. julija 1929 po dolgem, mučnem trpljenju, bogu vdano preminul. — Pogreb blažega pokojnika bo v sredo 3. julija 1929 ob 1/3 popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v četrtek 4. julija ob 7 zjutraj v župni cerkvi oo. frančiškanov.

Ljubljana, dne 2. julija 1929.

EMIL, finančni inspektor, Dr. FRANJO, odvetnik, Dr. ALBIN, odvetnik, sinovi. — HERMINA FERLINZ rojena KANDARE, hčerka — in vse ostalo sorodstvo.

Zapustil nas je po kratki, težki bolezni naš nadvse ljubljani oče, stari oče in tast, gospod

Jakob Čebular

profesor v pokoju

previden s tolažili svete vere, v 85. letu svoje življenske dobe. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo dne 3. julija 1929 ob 4 popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 1. julija 1929.

ALFRED, TONI, OSKAR, sinovi. - MARIJA, MALICA, OLGA, hčere. — ŠIRCA, DELAK, Dr. KNAFLIČ, zetl. — VANDA, VIDA, sinah. — Vnuki, vnukinje in drugi sorodniki.

Brez posebnega naznanila. Mestni pogrebni zavod.